1305 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 24 mei 2022 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van artikel 5
van het decreet van 30 april 2004
tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap
met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie,
tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018
en tot uitlegging van artikel 8
van het Groeipakketdecreet van 2018

Vlaams Parlement

verzendcode: WEL

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet 31
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 41
Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 49
Advies van de Raad van State 57
Ontwerp van decreet 79

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet legt een aantal wijzigingen van de regelgeving met betrekking tot de toelagen in het kader van het gezinsbeleid voor op basis waarvan de regelgeving wordt afgestemd op de reeds toegepaste praktijk of enkele structurele problemen worden opgelost.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Op 1 januari 2019 trad het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (het Groeipakketdecreet van 2018) in werking. Met dit decreet nam Vlaanderen, naar aanleiding van de zesde staatshervorming, de bevoegdheid en de uitbetaling inzake de gezinsbijslagen zelf in handen. De kinderbijslag werd omgevormd en maakt voortaan onderdeel uit van het groeipakket.

Sinds de inwerkingtreding van het groeipakket werd er door het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG) een project 'borging van de regelgeving groeipakket' opgestart met oog op het traceren van anomalieën in de regelgeving en oplossen van operationele en structurele problemen. Hiertoe werd er een structuur uitgewerkt om signalen uit verschillende bronnen te capteren, zoals de Geschillencommissie, de uitbetalingsactoren, de klachten- en bemiddelingsdienst en de kwaliteitscontrole van het VUTG, de Vlaamse ombudsman en andere externe partners.

Anderhalf jaar na de inwerkingtreding van het groeipakket voerde het agentschap Opgroeien regie samen met het Agentschap Uitbetaling groeipakket (VUTG) ook een evaluatie uit. Met deze evaluatie werd er nagegaan of de verschillende doelstellingen die naar voren werden geschoven bij de invoering van het Groeipakketdecreet van 2018, bereikt worden met het huidige groeipakket. Op 14 juli 2021 werd de resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het groeipakket aangenomen door de plenaire vergadering (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 849/1-3).

Naar aanleiding van het project 'borging van de regelgeving groeipakket' en de evaluatie na anderhalf jaar groeipakket, legt voorliggend ontwerp van decreet een aantal wijzigingen van de regelgeving voor op basis waarvan de regelgeving wordt afgestemd op de reeds toegepaste praktijk of enkele structurele problemen worden opgelost. In de verdere toelichting bij de artikelen wordt telkens meer uitleg gegeven bij de voorliggende wijzigingen.

B. Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren (JoKER)

Bij de opmaak van het Groeipakketdecreet van 2018 werd er een JoKER (kind- en jongereneffectrapportage) opgesteld, die geïntegreerd in de armoedetoets werd uitgevoerd ten gevolge van de conceptnota van de Vlaamse Regering 'Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat'. Deskundigen vanuit het Kinderrechtencommissariaat en de Kinderrechtencoalitie werden betrokken bij het opstellen van dit document. De impact op kinderen en jongeren is dus uitgebreid nagegaan bij de opmaak van het Groeipakketdecreet van 2018 en werd positief bevonden. Niettegenstaande deze uitgebreide consultatie voor de JoKER bij de opmaak van het decreet, zijn er sinds de invoering van het groeipakket in 2019 toch een aantal

ongewenste effecten naar boven gekomen, waar dit ontwerp van decreet een antwoord wil op bieden.

Deze ongewenste effecten zijn een stuk naar boven gekomen door signalen vanuit de praktijk en vanuit burgers, waar rekening mee is gehouden in de evaluatie van het groeipakket. In de evaluatie werden aanbevelingen gedaan, die ook aan bod zijn gekomen tijdens hoorzittingen, met onder andere de Gezinsbond, in het parlement. Tot slot kan het Kinderrechtencommissariaat ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen.

Dit ontwerp van decreet bevat enerzijds een aantal technische wijzigingen, die geen impact hebben op kinderen en jongeren en een bestaande praktijk afdekken (namelijk artikel 10 tot en met 14 en 16 tot en met 19). Anderzijds zijn er een aantal inhoudelijke wijzigingen, die van belang zijn voor kinderen en jongeren:

1. Leerlingen die in een multifunctioneel centrum verblijven worden ook als interne leerling beschouwd (net als leerlingen in een internaat) waardoor zij recht kunnen hebben op een verhoogde schooltoeslag (artikel 3).
   a. Nuloptie: momenteel ontvangen deze leerlingen een 'gewone' schooltoeslag als ze voldoen aan de voorwaarden, wat een lager bedrag is dan de schooltoeslag voor kinderen in een internaat.
   b. Gekozen optie: leerlingen in een internaat ontvangen ook het bedrag schooltoeslag voor interne leerling, en worden zo meer ondersteund.
2. Voor gezinnen in co-ouderschap is er een lacune voor meerderjarige kinderen, waar een familierechter geen verblijfsregeling zal opleggen (artikel 5).
   a. Nuloptie: vanuit het groeipakket wordt geacht dat de verblijfsregeling die al gold voor de meerderjarigheid blijft doorlopen. Voor gezinnen kan dit tot ongewenste effecten leiden en problemen geven om te weerleggen bij wijziging of wanneer er tijdens de minderjarigheid geen verblijfsregeling werd vastgesteld.
   b. Gekozen optie: voor meerderjarige kinderen wordt in de mogelijkheid voorzien om de verblijfsregeling aan te tonen aan de hand van een geregistreerde onderlinge overeenkomst, afgesloten tussen de ouders en geregistreerd door de bevoegde dienst zoals bepaald in het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten. De verblijfsregeling vastgesteld tijdens de minderjarigheid blijft ook na de meerderjarigheid gelden en bij gebrek aan een vastgestelde verblijfsregeling of geregistreerde overeenkomst, wordt het meerderjarig kind geacht hoofdzakelijk te verblijven op zijn woonplaats.
3. De termijn tussen uit- en inschrijving in een school van 15 kalenderdagen leidt tot problemen met de schooltoeslag (artikel 7 en 8).
   a. Nuloptie: een leerling die uiterlijk 15 kalenderdagen na de datum van uitschrijving in het lager onderwijs niet opnieuw is ingeschreven in het lager onderwijs heeft geen recht meer op de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor dat betreffende schooljaar. Wanneer een leerling zich op de laatste schooldag voor de kerst- of paasvakantie uitschrijft en zich de eerstvolgende schooldag opnieuw inschrijft zijn er echter meer dan 15 kalenderdagen verstreken, waardoor de schooltoeslag wordt teruggevorderd.
   b. Gekozen optie: de termijn van 15 kalenderdagen wordt aangepast naar 21 kalenderdagen waardoor de nadelige gevolgen van de administratieve praktijk bij de scholen wordt opgelost (langer dan 21 kalenderdagen is niet nodig). Hierdoor zal een leerling voldoende tijd hebben om zich opnieuw in te schrijven na de kerst- en/of paasvakantie.
4. Leerlingen die in de loop van het jaar veranderen van richting, waardoor er mogelijks recht is op een lager bedrag aan schooltoeslag, moeten dit verschil terugbetalen na het einde van het schooljaar (artikel 9).
   a. Nuloptie: in het kader van de schooltoeslag wordt er rekening gehouden met de toestand op 30 juni. Het onderwijstype waar de leerling op dat moment is ingeschreven bepaalt het definitieve bedrag van de schooltoeslag. Als een leerling dus is veranderd van richting, moet het te veel betaalde bedrag aan schooltoeslag worden teruggevorderd.

   b. Gekozen optie: er komt een wijziging zodat de leerling die tijdens het schooljaar van richting verandert (bijvoorbeeld van eerste leerjaar naar derde kleuterklas) recht blijft hebben op het hoogste bedrag van de verschillende richtingen (in het voorbeeld: het bedrag dat geldt voor het eerste leerjaar).
5. Sinds 1 januari 2019 hebben de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) die een attest van immatriculatie hebben, recht op het groeipakket. Maar momenteel ontvangt een NBMV ofwel 3/3 van het groeipakket ofwel 1/3, respectievelijk naargelang ze in een federaal opvangcentrum verblijven ofwel geplaatst zijn in een voorziening/instelling van niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ). Deze situatie creëert spanning binnen de leefgroepen en (financiële) ongelijkheid en vergroot de kans dat jongeren een meer aangepaste omkadering weigeren (en dus geen overstap maken naar NRTJ) op basis van louter financiële argumenten (artikel 12).
   a. Nuloptie: bestendigen van de ongelijkheid tussen enerzijds NBMV die verblijven in opvangstructuren Fedasil en anderzijds NBMV in voorziening van NRTJ. De ondersteuning vanuit het groeipakket verschilt dus, terwijl er in beide gevallen ondersteuning is vanuit de overheid. Dit creëert ook spanningen binnen leefgroepen.
   b. Gekozen optie: vanuit het belang van het kind (namelijk dat ze ingaan op de beste omkadering, los van financiële argumenten) en recht van het kind op het groeipakket, is het belangrijk om voor alle kinderen ten laste van de openbare overheid dezelfde ondersteuning te bieden vanuit het groeipakket. Een wijziging wordt voorzien zodat alle kinderen die materiële ondersteuningen krijgen en die dus ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) een derde van hun recht op gezinsbijslagen blijven ontvangen, zoals kinderen die nu al geplaatst zijn in een instelling. Eenmaal het kind of de jongere geen materiële ondersteuning meer geniet, ontvangt de begunstigde opnieuw het volledige bedrag van de gezinsbijslagen.
6. Gezinnen waar een ouder overlijdt na 1 januari 2019 en er nog geen verworven rechten golden op verhoogde wezentoeslag, gaan over naar het nieuwe basisbedrag van het groeipakket en de halfwezentoeslag. In zeer uitzonderlijke gevallen kan een gezin een lager bedrag aan groeipakket ontvangen na het overlijden in vergelijking met het bedrag voor het overlijden (artikel 20).
   a. Nuloptie: in uitzonderlijke gevallen van nieuw-samengestelde gezinnen waar er een ouder overlijdt, kan er een verlies zijn aan ondersteuning van het groeipakket na het overlijden van een ouder dan in de maand voor het overlijden.
   b. Gekozen optie: indien wordt vastgesteld dat de weeskinderen in het gezin van de begunstigden samen minder gezinsbijslagen (nieuwe basisbedrag + wezentoeslag) zullen ontvangen dan in de maand voor het overlijden (oude basisbedrag + leeftijdstoeslag) zullen de weeskinderen in het gezin van de begunstigde het bedrag van het oude basisbedrag en leeftijdstoeslag behouden.

Deze wijzigingen hebben dus een positieve impact op kinderen en jongeren, omdat enerzijds ongewenste effecten worden voorkomen en anderzijds grotere ondersteuning wordt geboden. Zo wordt het groeipakket een stuk geoptimaliseerd.

C. Totstandkomingsprocedure

Het ontwerp werd aangepast aan het legistiek en taaladvies van 9 november 2021.

Het JoKER-advies werd bekomen op 2 december 2021 en 23 december 2021.

Het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) werd bekomen op 24 januari 2022.

Het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd bekomen op 4 februari 2022.

Het advies van de Raad van State werd bekomen op 18 maart 2022.

II. ADVIEZEN

A. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De SERV leverde op 24 januari 2022 op eigen initiatief een advies af over het voorontwerp van decreet waarbij de SERV een aantal punctuele opmerkingen formuleert.

De SERV merkt op dat nu voor een aantal wezen een oplossing wordt uitgewerkt. Dat is goed, maar onvoldoende voor de SERV. De SERV vraagt om het basisuitgangspunt van het groeipakket en de overgangsregeling waarbij het criterium van geboortedatum van het kind geldt als een fair principe, op dit punt consequent toe te passen. Volgens de SERV worden in de regelgeving voor de wezen de principes uit de overgangsregeling en de principes van de nieuwe regelgeving in het groeipakket met elkaar vermengd, met name de dag van overlijden van de ouder voor wezentoeslag en de dag van geboorte van het kind voor de andere componenten van het groeipakket.

> Repliek: Voor verdere duiding kan hiervoor verwezen worden naar het antwoord geformuleerd bij het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) bij artikel 20 van het voorontwerp.

De SERV vraagt bijzondere aandacht voor de uitbetaling van het groeipakket via circulaire cheque, los van de reden waarom deze uitbetaling via circulaire cheques gebeurt (technisch dan wel sociaal). Het is voor alle gezinnen een belangrijke bekommernis om het groeipakket zo snel als mogelijk uit te betalen. De SERV acht de huidige bijsturing (uitbreiding tot alle toelagen voorzien binnen het groeipakket) een eerste stap in de goede richting. In de mate dat de cheques vaker toegepast moeten worden bij gezinnen met een zekere kwetsbaarheid vraagt de SERV om in dialoog te treden met de doelgroep (onder andere via verenigingen waar armen het woord nemen, SAAMO, sociale diensten, Huis van het Kind, ondersteuners geïntegreerd breed onthaal (GBO) en één gezin–één plan (1G1P) enzovoort) om voor de gezinnen zonder bankrekening te zoeken naar de meest optimale manier om het groeipakket aan hen uit te betalen.

> Repliek: Voor verdere duiding kan hiervoor verwezen worden naar het antwoord geformuleerd bij het advies van de Vlaamse Raad WVG bij artikel 13 van het voorontwerp.

De SERV vraagt aandacht voor de bekommernis van de Inspectie Financiën over de opvangkosten in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en de jongeren die verblijven in een voorziening van Fedasil. Voor de kinderen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap het groeipakket betaalt, moet de materiële ondersteuning betaald worden, ongeacht of zij verblijven in een gemeenschaps- dan wel een federale voorziening en ongeacht of dit aanbod rechtstreeks of niet-rechtstreeks toegankelijk is. De middelen voor materiële ondersteuning moeten op gelijke wijze ten goede komen aan de kinderen en jongeren (zakgeld, kleding enzovoort).

> Repliek: Ervoor zorgen dat kinderen op dezelfde manier ondersteund worden ongeacht welke overheid het aanbod financiert en wie de toegang tot het aanbod bepaalt, is een gedeelde bekommernis. Ter informatie, de gecofinancierde opvangplaatsen Jeugdhulp-Fedasil, die vroeger RTJ waren, zijn sinds 1 maart 2020 omgevormd van RTJ naar NRTJ. Dit betekent dat voor de jongeren in

deze opvangplaatsen de verdeelsleutel al van toepassing is. De subsidiëring van de opvangplaatsen georganiseerd of gesubsidieerd Fedasil en gefinancierd vanuit de federale overheid zorgt ervoor dat de materiële ondersteuning voor deze jongeren ook daar gegarandeerd blijft.

De SERV merkt op dat het werken met autonome financieringsstromen buiten het groeipakket nooit gezien mag worden als een kostenbesparend element dat leidt tot een vermindering van de voorziene middelen voor het groeipakket. De middelen van de autonome financieringsstromen moeten te allen tijde volledig afgedekt zijn door middelen binnen het groeipakket. Als een kind/jongere de voorziening verlaat en het volledige groeipakket terug ontvangt, moeten deze uitgaven immers binnen het groeipakket gedekt kunnen worden.

Repliek: Dit is geen besparing, en uiteraard, als een kind niet meer geplaatst is, dan zal het (terug) 3/3 van het groeipakket ontvangen.

B. Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

In zijn advies van 4 februari 2022 heeft de Vlaamse Raad WVG het voorontwerp van decreet onderzocht en enkele opmerkingen geformuleerd.

Artikel 7 en 8 – uit- en inschrijving binnen 21 kalenderdagen

De raad vraagt om met betrekking tot de termijn tussen uit- en inschrijving duidelijker in het ontwerp van decreet of de memorie van toelichting te benadrukken dat een uitschrijving voor de zomervakantie nooit voor problemen kan zorgen als de nieuwe inschrijving pas gebeurt na de zomervakantie.

Repliek: De memorie van toelichting zal hiertoe worden verduidelijkt.

De raad acht de aangepaste termijn van 21 kalenderdagen in bepaalde situaties nog te kort en verwijst hiervoor naar de verlengde paas- en kerstvakantie omwille van COVID-19-maatregelen. De raad dringt aan om de termijn in dergelijke gevallen te verlengen en deze uitzondering decretaal te verankeren.

Repliek: Zoals de raad zelf aangeeft, gaat het in geval van de COVID-maatregelen om zeer uitzonderlijke omstandigheden, waar scholen ook van op de hoogte zijn, en waarvoor ook bijzondere maatregelen werden genomen. In het kader van deze wijziging schatten we in dat een verlenging van 15 naar 21 kalenderdagen voldoende is om ongewenste effecten te kunnen neutraliseren. Een langere termijn inschrijven is niet wenselijk vanuit de doelstelling dat we ouders en kinderen willen motiveren om lange onderbrekingen te vermijden, zodat de kinderen hun schoolloopbaan naadloos kunnen verderzetten.

Artikel 12 – kinderen met recht op materiële ondersteuning

De raad stelt vast dat de maatregelen in artikel 12 zullen leiden tot een minderuitgave vanuit het groeipakket voor de kinderen en jongeren die opgevangen worden in de Fedasilinstellingen en rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpvoorzieningen. De raad vraagt dat de doelstelling – om alle jongeren/kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid gelijk te behandelen – gehandhaafd wordt en roept de bevoegde instanties op om in samenspraak tot oplossingen te komen die deze gelijke behandeling verzekeren.

Repliek: Dit is een gedeelde bekommernis, namelijk ervoor zorgen dat alle kinderen op dezelfde manier ondersteund worden. Vandaar deze regelgevende wijziging. Wat de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpvoorzieningen betreft, wordt er hier waarschijnlijk verwezen naar de gecofinancierde opvangplaatsen

Jeugdhulp-Fedasil. Deze opvangplaatsen waren inderdaad RTJ, maar zijn sinds 1 maart 2020 omgevormd van RTJ naar NRTJ. Dit betekent dat de verdeelsleutel voor deze jongeren al van toepassing is, en op die manier een gelijke behandeling verzekerd is.

Voor de opvangstructuren van en gefinancierd door Fedasil is er de wijziging aan artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018, om hetzelfde effect te bekomen. En het effect is om de NBMV 1/3 van het groeipakket toe te kennen, zolang die geniet van materiële ondersteuning. Langs de andere kant is het niet de bedoeling om een dubbele financiering te creëren, en wordt het 2/3- deel van groeipakket niet aan Fedasil uitbetaald omdat Fedasil voor de materiële ondersteuning van de NBMV die zij opvangt al federaal gefinancierd wordt. Dit in tegenstelling tot de Vlaamse jeugdhulpvoorzieningen, waar het 2/3 altijd een deel van de subsidiëring dekte.

Artikel 12 – pleegzorgtoeslag

De raad benadrukt in zijn advies dat het in de driehoek 'ouder-kind-pleegouder' belangrijk is dat een goed evenwicht wordt gezocht tussen de verschillende behoeften en belangen van de drie betrokken partijen. Het is voor de raad belangrijk dat, zowel in geval van perspectiefzoekende pleegzorg als in geval van perspectiefbiedende pleegzorg, de omgang met de biologische ouders (waar nodig) ondersteund wordt. Hij vraagt initiatieven van de Vlaamse overheid om ook bij perspectiefbiedende pleegzorg aan de biologische ouder een ondersteuning toe te kennen die de omgang met zijn kinderen ondersteunt.

Repliek: Onder de Algemene Kinderbijslagwet (AKBW) werd de pleegzorgtoeslag enkel toegekend aan de biologische ouders en dit op voorwaarde dat ze een duurzame band onderhielden met hun kind. In de praktijk bleek dat deze voorwaarde moeilijk te controleren was en dat het bedrag pleegzorgtoeslag niet altijd het kind ten goede kwam. Bij de invoering van het groeipakket werd vanuit die overweging een onderscheid ingevoerd tussen perspectiefzoekende en perspectiefbiedende pleegzorg.

In geval van perspectiefzoekende of kortdurende pleegzorg gaan hulpverleners samen met de ouders intensief aan de slag om hun leven weer op de rails te krijgen en hun problemen aan te pakken. De biologische ouders ontvangen de pleegzorgtoeslag vanuit de overtuiging dat het belangrijk is dat contact tussen biologische ouders en kind gestimuleerd wordt en de situatie hersteld wordt.

In geval van perspectiefbiedende of langdurige pleegzorg hangt het af van situatie tot situatie hoe sterk band tussen kind en biologische ouders is. Sowieso is het aangewezen dat er contact behouden blijft, maar de keuze werd hier gemaakt om daarvoor geen financiële incentive vanuit het groeipakket te voorzien. Er is gekozen om pleegzorgtoeslag toe te kennen aan pleegzorgers, zodat het bedrag terecht komt bij het kind zelf.

Artikel 13 – circulaire cheque

De raad dringt er op aan om bij de bepaling van een alternatief betaalmiddel rekening te houden met de doelgroep en vraagt om in dialoog met hen te gaan.

Repliek: Er worden momenteel gegevens verzameld bij de uitbetalingsactoren. Op basis van de analyse van deze gegevens wordt nadien effectief met de doelgroep in dialoog gegaan.

Artikel 20 – wezentoeslag

De raad pleit voor een gelijke behandeling van alle weeskinderen en hun gezinnen.

Repliek: We willen benadrukken dat er met het groeipakket geen ongelijke behandeling werd ingevoerd voor de wezen. In het groeipakket werd voor de wezentoeslag een regeling ingevoerd die vanuit de combinatie van een sterk nieuw basisbedrag, de (onvoorwaardelijke) (half)wezentoeslag en de versterkte sociale toeslag een heel gerichte ondersteuning biedt daar waar de noden het grootst zijn.

De invoering van een (half)wezentoeslag is gemotiveerd vanuit de overweging dat er geen andere ouder meer is die een onderhoudsbijdrage kan betalen voor kinderen, zoals wel het geval is bij gescheiden ouders. Daarom ook de keuze om de (half)wezentoeslag onvoorwaardelijk toe te kennen, dus zolang het kind recht heeft op het groeipakket.

De overlevende ouder wordt dus niet langer financieel afgestraft wanneer die op het ogenblik van het overlijden van de ex-partner reeds een nieuw gezin had gevormd, of wanneer die na verloop van tijd na het overlijden van de partner toch opnieuw een gezin vormt met een nieuwe partner.

Daarmee wordt ook hier afstand genomen van de benadering in de oude regelgeving inzake de gezinsbijslagen die steeds vertrok vanuit het kostwinnersmodel en baseren we ook de regelgeving inzake de wezenbijslag op de pijlers van het groeipakket: een brede ondersteuning die wordt afgestemd op de financiële noden van gezinnen, rekening houdende met hun gezinsgrootte.

Met de invoering van het groeipakket werd een effect gecreëerd op een bepaald ogenblik, namelijk 31 december 2018. De overgangsregeling baseert zich voornamelijk op dit ijkpunt om te bepalen voor welk kind er welk type van bedragen zal blijven gelden. Maar hieraan ligt dus een objectief criterium ten gronde, namelijk het moment van de invoering van het groeipakket.

Daarnaast zijn er in de overgangsregeling bepalingen die zich enten op de feitelijke situatie. De sociale toeslagen bijvoorbeeld enten zich op de concrete inkomenspositie van een persoon gedurende een bepaalde tijdsperiode. Vanuit gelijkberechtiging werd het absoluut wenselijk geacht gezinnen die voor 1 januari 2019 enkel recht konden openen op een sociale toeslag als zij aan een bepaald statuut voldeden, op gelijke wijze te behandelen als gezinnen die een gezin starten na 1 januari 2019, maar zich in een gelijke inkomenspositie bevinden. Gezien deze gelijke feitelijke situatie, worden rechten op een gelijke manier toegekend.

Het recht op wezentoeslag ontstaat omwille van het overlijden van een ouderfiguur. De datum 31 december 2018 is niet het feitelijke element dat aan de grondslag ligt van een mogelijk recht op deze toeslag. Het overlijden van een ouder na de invoering van het groeipakket op een verschillende wijze gaan behandelen, zou net de ongelijkheid creëren.

Wij hopen dat de raad deze overwegingen mee kan nemen in haar verdere adviezen en met deze repliek de gelijke behandeling van kinderen kan onderschrijven.

We willen ook meegeven dat we er ons bewust van zijn dat in de overgangsregeling de absolute garantie van verworven rechten op 31 december 2018 tot gevolg heeft dat weesgezinnen die op dat moment reeds bestonden, ten volle de uitwerking van de federale regeling inzake de wezenbijslag garandeert,

maar de mogelijke onwenselijke effecten uit de federale regelgeving evenzeer overeind blijven.

We geloven echter in de fundamenten van de nieuwe regelgeving en pakken met dit ontwerp van decreet een onvoorzien negatief effect aan in de overgangsregeling. Een negatief effect dat sowieso een uitermate beperkte reikwijdte kent en enkel in zeer specifieke gezinstypes optreedt, maar we dus met dit ontwerp van decreet compenseren.

Artikel 24 – inwerkingtreding

Repliek: Artikel 5, 1° tot en met 3°, en artikel 11 en 13 zullen de tiende dag na de publicatie van het decreet in het Belgisch Staatsblad in werking treden. Aangezien dit de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding is van decreten en besluiten werd dit niet uitdrukkelijk benoemd in het ontwerp van decreet (artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

Technische opmerkingen

De technische opmerkingen met betrekking tot de memorie van toelichting zullen worden aangepast.

C. Advies van de Raad van State

De Raad van State verleende zijn advies 71.033/1 op 18 maart 2022. Hierbij wordt ingegaan op het advies van de Raad van State. De betrokken randnummers van het advies zullen steeds vermeld worden.

Artikel 3

De Raad van State doet in haar advies de aanbeveling om in artikel 3, waar momenteel verwezen wordt naar het multifunctioneel centrum, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016, zelf tot uitdrukking te brengen dat het gaat om een erkend multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap. De Raad van State raadt bovendien af om naar teksten van lager hiërarchisch niveau te verwijzen, omdat dit problemen kan doen ontstaan bij wijziging van die lagere teksten (randnummer 4).

Op basis van dit advies wordt de ontworpen bepaling aangepast.

Artikel 4

De Raad van State merkt op dat de terugwerkende kracht onvoldoende wordt gemotiveerd dat deze uitwerking onontbeerlijk zou zijn voor het verwezenlijken van een doelstelling van algemeen belang. De Raad wijst er op dat de bepaling formeel niet is geredigeerd als een interpretatieve decreetsbepaling (randnummer 3.3).

Artikel 4 van het ontwerp van decreet verduidelijkt dat een attest van immatriculatie geen bewijs is van de voorwaarde 'toegelaten of gemachtigd zijn om in België te verblijven of er zich te vestigen', zoals bedoeld in artikel 8, §1, eerste lid, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest nr. 12/2013 van 21 februari 2013 (B.12.2) bevestigd dat de wetgever het recht (in casu gewaarborgde gezinsbijslag) mag voorbehouden voor kinderen van wie kan worden vermoed dat hun verblijf in België relatief gestabiliseerd is. Bijgevolg mag er verondersteld

worden dat ze definitief of op zijn minst voor een betekenisvolle duur in België zijn gevestigd.

Het Hof van Cassatie heeft hierover echter in zijn arrest van 8 april 2019 een a-contrarioredenering opgebouwd. Alhoewel het Hof van Cassatie erkent dat een attest van immatriculatie een tijdelijke en precaire toelating betreft, heeft het bepaald dat dit specifiek in het kader van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980 met betrekking tot de gewaarborgde gezinsbijslag, toch een recht gaf op de gewaarborgde gezinsbijslagen.

Hoewel beide arresten specifiek betrekking hebben op een andere regelgeving dan het groeipakket, namelijk de gewaarborgde gezinsbijslag, kan worden vastgesteld dat beide regelgevingen, wat betreft de voorwaarde van toegelaten en gemachtigd zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, gelijklopend zijn en een duurzaam karakter vragen.

Gelet op het voormelde arrest van het Hof van Cassatie, dat na de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018 werd uitgesproken, ziet de Vlaamse regelgever zich genoodzaakt om expliciet in de regelgeving een interpretatie te geven aan de voorwaarde om toegelaten of gemachtigd te zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, zodat hierover geen interpretatiemoeilijkheden zouden ontstaan ten gevolge van deze rechtspraak.

Het is – net als voor de federale regelgeving de bedoeling was (zie de Wet op de gewaarborgde gezinsbijslagen) – ook voor de Vlaamse regelgever de bedoeling om enkel bij expliciete toelating of machtiging om op het grondgebied te verblijven dergelijk verblijfsstatuut te erkennen. Dit blijkt ook uit de expliciet benoemde uitzondering in artikel 2 van het ministerieel besluit (MB) van 13 maart 2019. Deze toont aan dat bij de redactie van het Groeipakketdecreet van 2018 een attest van immatriculatie geen toelating of machtiging in de zin van artikel 8, §1, eerste lid, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 inhoudt en bijgevolg ook geen rechten werden toegekend (met uitzondering van artikel 2 van het MB van 13 maart 2019).

Verder worden de titel en de ontworpen bepaling aangepast om in overeenstemming te zijn met wetgevingstechnische richtlijnen voor interpretatieve bepalingen. Aangezien de terugwerkende kracht inherent is aan een interpretatief decreet wordt de datum van inwerkingtreding geschrapt.

Met betrekking tot de tekst van de ontworpen bepaling merkt de Raad van State nog op dat deze onduidelijk werd geformuleerd (randnummer 6). De bepaling wordt in functie van deze opmerking geherformuleerd.

De Raad van State wijst er bovendien op dat er moet worden nagegaan of het toekennen van een recht op gezinsbijslagen voor een kind dat op het grondgebied verblijft op basis van een attest van immatriculatie afbreuk doet aan de gelijke behandeling waarop het kind of zijn ouders recht hebben wanneer ze als vluchteling worden erkend (randnummer 7.2).

Met betrekking tot artikel 4 van het ontwerp kan samen met de Raad van State worden vastgesteld dat er zich geen problemen stellen met betrekking tot het gelijkheidsbeginsel. De gezinsbijslagen hebben tot doel gedeeltelijk tegemoet te komen in de opvoedingskosten. Aangezien de federale overheid voorziet in huisvesting, kleding, voedsel en dergelijke voor vluchtelingen, kan er worden vastgesteld dat de opvoedingskosten door de federale opvangmaatregelen worden afgedekt.

Met betrekking tot de standstillverplichting van artikel 23 van de Grondwet wijst de Raad van State erop dat deze verplichting niet in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau, dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zolang daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang (randnummer 8).

We kunnen het eens zijn met de Raad van State dat de standstillverplichting eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.

In het kader van de standstillverplichting moet er allereerst sprake zijn van een feitelijke achteruitgang, hetgeen een feitelijke beoordeling is. We willen benadrukken dat er van een feitelijke achteruitgang geen sprake is. Er werden geen rechten toegekend op basis van een attest van immatriculatie voorafgaand aan 1 januari 2019. Aangezien er dus geen voordeliger toepassing was, deze integendeel gelijk was, kan er dan ook geen sprake zijn van een achteruitgang.

De Raad van State merkt nog op dat de standstillverplichting dient te worden beoordeeld bij de invoeging van nieuwe regelgeving. Artikel 4 van het ontwerp betreft echter een interpretatie van een bestaande regel en voert op zich geen nieuwe bepaling in.

Aangezien er effectief geen achteruitgang is, hoeft er dus ook geen motivatie in deze voorzien te worden.

Artikel 5

De Raad van State doet in haar advies de aanbeveling om de ontworpen bepaling onder te brengen in een afzonderlijk lid. Volgens de Raad is het bovendien niet duidelijk of, bij gebrek aan een geregistreerde onderlinge overeenkomst, er eveneens van wordt uitgegaan dat de huisvesting van het meerderjarig rechtgevend kind gelijk is verdeeld tussen de ouders (randnummer 9).

Op basis van het advies van de Raad van State worden de ontworpen bepaling en de memorie van toelichting met betrekking tot de regeling voor meerderjarige rechtgevende kinderen aangepast.

Zo wordt er in de ontworpen bepaling en in de memorie van toelichting verduidelijkt dat bij gebrek aan een geregistreerde onderlinge overeenkomst er in eerste instantie wordt uitgegaan van de woonplaats van het kind. Indien voor het minderjarig kind een huisvesting was bepaald, zal deze echter ook blijven gelden vanaf het moment dat het kind meerderjarig wordt. Hiervan zal dan telkens kunnen worden afgeweken op basis van een geregistreerde onderlinge overeenkomst.

Artikel 10, 2°

De Raad van State merkt op dat de voorziene inwerkingtreding voor artikel 10, 2°, zijnde 1 januari 2022, een terugwerkende kracht inhoudt. Er wordt volgens de Raad onvoldoende gemotiveerd dat deze terugwerkende kracht onontbeerlijk zou zijn voor het verwezenlijken van een doelstelling van algemeen belang (randnummer 3.2 en 3.4).

Aangezien de wijziging voorzien in artikel 10, 2°, van het ontwerp van decreet een louter procedurele wijziging betreft waarbij er geen rechten voor het rechtgevend kind verloren gaan, kan de datum van uitwerking op 1 januari 2022 behouden blijven.

Artikel 12

De Raad van State wijst op de onduidelijke verhouding tussen de nieuwe paragraaf 2/1 van artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 en de bestaande paragrafen 1 en 2 van dit artikel. De Raad van State stelt zich bovendien de vraag of de verwijzing naar de "instelling" in artikel 68, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018 niet beter wordt geschrapt, omdat de Raad "de instelling" niet langer als een "belanghebbende" beschouwt (randnummer 10.2).

Op basis van het advies wordt de verhoudingen tussen deze paragrafen verder verduidelijkt in de memorie van toelichting bij de ontworpen bepaling.

De "belanghebbende" in de zin van artikel 68, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018 dient te worden gelezen als de persoon die instaat voor de belangen van het kind. Deze persoon treedt niet op als belanghebbende in hoofde van zichzelf. Hierdoor kan de verwijzing naar de "instelling" in artikel 68, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018 behouden blijven.

De Raad van State stemt in met de gegeven verantwoording om door middel van de ontworpen bepaling een gelijke behandeling te voorzien voor alle kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid, ongeacht welke overheid. De beweerde aanzienlijke achteruitgang van het recht op gezinsbijslagen wordt volgens de Raad van State verantwoord door een reden van algemeen belang, namelijk het beëindigen van het verschil in behandeling tussen kinderen met recht op materiële ondersteuning (randnummer 10.3).

Artikel 5, 5° (voorheen artikel 5, 4°), 12 en 21 tot en met 23

De Raad van State merkt op dat de voorziene datum van inwerkingtreding, zijnde 1 april 2022, zal leiden tot een inwerkingtreding met terugwerkende kracht (randnummer 3.7).

Op basis van het advies wordt de datum van inwerkingtreding aangepast.

Artikel 14

De Raad van State merkt op dat het onduidelijk is of de voorziene uitwerking vanaf 1 januari 2019 van artikel 14 aan de gestelde voorwaarden van toepassing op retroactiviteit beantwoordt. De Raad stelt dat het scheppen van rechtszekerheid in beginsel zou kunnen worden ingeroepen als reden van algemeen belang die de terugwerkende kracht van de ontworpen bepaling kan verantwoorden. Bovendien lijken de betrokken verjaringstermijnen nog niet te zijn verstreken. De Raad stelt evenwel dat het retroactief bepalen van een vaste datum als startdatum voor de verjaringstermijn voor een bepaalde categorie van personen afbreuk doet aan de door het huidige decreet gewekte verwachting die erin bestaat dat, bij gebrek aan betekening, de verjaringstermijn nog niet is beginnen lopen (randnummer 3.5).

We begrepen met de opmerking van de Raad van State dat de motivering en het doel van de aanpassing niet duidelijk zijn waardoor we de memorie van toelichting zullen aanpassen. Het is in ieder geval niet zo dat er negatieve gevolgen worden gecreëerd met deze aanpassing. Met de invoering van het Groeipakketdecreet van 2018 is er een verjaringstermijn van vijf jaar bepaald die nog altijd in het voordeel van de burger werkt, ook op dit moment. Alleen

werd bij de start van het decreet geen duidelijk beginpunt bepaald voor sommige toeslagen, maar het is wel een feit dat deze verjaringstermijnen voor de selectieve participatietoeslag zijn beginnen lopen vanaf 1 september 2019 en voor de kleutertoeslag vanaf 1 januari 2019.

Concreet voor de burger die op dit ogenblik geen selectieve participatietoeslag of kleutertoeslag heeft aangevraagd of ontvangen was er door de decreetgever geen duidelijk beginpunt bepaald. Dit wordt nu verduidelijkt, zodat de burger het startpunt van de verjaringstermijn wel kent. De ontworpen bepaling is dus puur verduidelijkend ten aanzien van de burger met betrekking tot het startpunt van de verjaring. Deze bepaling creëert in elk geval geen negatieve gevolgen voor de burger, want de verjaringstermijn van vijf jaar is al bepaald bij de invoering van het groeipakket.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat artikel 14, 1°, uitwerking moet hebben met ingang van 1 september 2019 in plaats van 1 januari 2019, aangezien de selectieve participatietoeslag op 1 september 2019 in werking is getreden. De voorliggende wijziging met betrekking tot de kleutertoeslag zal uitwerking hebben met ingang van 1 januari 2019, de inwerkingtreding van het groeipakket.

Artikel 15, 2°, en 16 tot en met 19

De Raad van State stelt zich de vraag of artikel 15, 2°, en 16 tot en met 19 een retroactieve toepassing kunnen hebben aanzien het om procedurele voorschriften blijkt te gaan (randnummer 3.6).

Artikel 15, 2°, en 16 tot en met 19 doen geen afbreuk aan rechten. Deze louter procedurele bepalingen kunnen wel degelijk ingevoerd worden. Er zal over worden gewaakt dat deze procedurele maatregelen niet op reeds afgesloten controleprocedures worden uitgevoerd. We begrijpen de bezorgdheid van de Raad van State, waarbij erover zal gewaakt worden dat deze enkel worden toegepast op lopende procedures, en dus geen negatieve impact hebben op rechten in het verleden.

De uitwerking vanaf 1 januari 2019 blijft bijgevolg behouden.

III. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie

Artikel 2

Artikel 5, §1, tweede lid, van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, omschrijft welke taken het beheren van de financiering van de personen en de subsidiëring aan de voorziening omvat.

Gelet op de loskoppeling van de financiering vanuit het groeipakket en het opzetten van de autonome financieringsstroom dient de taak van het ontvangen van de

gezinsbijslagen en de toelagen met betrekking tot het gezinsbeleid te worden vervangen door het op zich nemen van de financiering van de materiële ondersteuning van de kinderen die ten laste zijn van het agentschap Opgroeien regie.

Conform de materiële ondersteuning zoals bedoeld in artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018, dient inzake onder materiële ondersteuning het volgende te worden begrepen: plaatsingen onder toepassing van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp en plaatsingen onder toepassing van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht. Het gaat concreet om typemodules die bij de intersectorale toegangspoort worden ingezet, verblijf in gerechtelijke hulpverlening en verblijf in gemeenschapsinstellingen.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Artikel 3

Punt 1°: in het kader van de toekenning van de (verhoogde) schooltoelage in de oude onderwijsregeling beschouwden de diensten van Onderwijs ook de leerlingen die verbleven in internaten – gesubsidieerd en gefinancierd – door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) als interne leerlingen.

Vanaf het in voege treden van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap worden de voormalige plaatsen die voorheen werden benoemd als 'internaat' in de regelgeving niet meer benoemd als 'internaat', maar kunnen minderjarigen er nog steeds gebruikmaken van een ondersteuningsfunctie verblijf.

Tot de inwerkingtreding van het groeipakket aanvaardden de diensten van Onderwijs attesten uit de multifunctionele centra waardoor ook deze kinderen een schooltoelage voor interne leerling konden krijgen. Een schooltoelage voor een interne leerling is een hoger bedrag dan voor een externe leerling.

Noch bij het in voege treden van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van multifunctionele centra (2016), noch bij de overgang van kinderbijslag naar groeipakket is het de bedoeling geweest dat kinderen en jongeren met een handicap die in een multifunctioneel centrum verblijven niet meer in aanmerking zouden komen voor een (hogere) schooltoeslag voor interne leerling. We kennen dus geen nieuw recht toe, want als ze voldoen aan de voorwaarden van schooltoeslag (selectieve participatietoeslag), ontvangen ze nu ook al een schooltoeslag (maar dan voor externe leerling), maar we doen een rechtzetting om een bestaande praktijk te herstellen.

Kinderen en jongeren met een handicap die structureel en voltijds – waarmee we bedoelen minstens 149 dagen per schooljaar en vier overnachtingen of meer in schoolweken – gebruikmaken van de ondersteuningsfunctie verblijf in een multifunctioneel centrum kunnen op gelijke wijze behandeld worden als leerlingen die verblijven in een internaat. Dit in die situaties waarbij men ook voldoet aan de andere voorwaarden die recht geven op een schooltoeslag.

De ouders of werkelijke opvoeders van de kinderen en jongeren met een handicap betalen voor het gebruik van verblijf in het multifunctioneel centrum – en de daarbij horende handicapspecifieke zorg en ondersteuning – een eigen gereglementeerde financiële bijdrage. Daarnaast komt er vanuit dit gebruik van verblijf geen andere tussenkomst door de overheid in kosten voort. Zo blijven de ouders of verantwoordelijken instaan voor de overige kosten die voortkomen uit de opvoeding, waaronder onderwijs.

Teneinde alle kinderen sinds de inwerkingtreding van de selectieve participatietoeslag gelijk te behandelen heeft artikel 2 van voorliggend ontwerp van decreet uitwerking met ingang van 1 september 2019.

Naar de toekomst toe zal ter opvolging van de conceptnota Onderwijs-Welzijn van 9 juli 2021 met betrekking tot de transitie van voorzieningen van Onderwijs naar Welzijn (zoals onder andere IPO's[1] en (delen van) MPIGO's[2]) ook moeten worden voorzien dat de leerlingen die er verblijven ook als interne leerling worden beschouwd voor de toekenning van de schooltoeslag. De erkenning van de leerlingen in een multifunctioneel centrum als een interne leerling is hiertoe een eerste stap.

Op basis van het advies 71.033/1 van Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 4) wordt in de ontworpen bepaling uitdrukkelijk benoemd dat het gaat om een door de Vlaamse overheid erkend multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap, daar het verwijzen naar teksten van lager hiërarchisch niveau af te raden is.

Punt 2°: in artikel 3, §2, wordt de vermelding van 'rechtspersoon' geschrapt aangezien een rechtspersoon geen begunstigde van de toelagen in het kader van gezinsbeleid kan zijn. Zoals ook voortvloeit uit de regels tot aanwijzing van begunstigden (deel 4, titel 1, van het Groeipakketdecreet van 2018) kunnen enkel de ouders of de werkelijke opvoeders worden aangewezen als begunstigden. De wijziging aan artikel 3 verduidelijkt dat de toelagen in het kader van het gezinsbeleid niet kunnen worden toegekend aan een rechtspersoon.

Artikel 4

Om recht te hebben op gezinsbijslagen op grond van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid geldt een woonplaatsvereiste in het Nederlandse taalgebied. Indien het bewijs van Belgische nationaliteit niet geleverd kan worden, moet het kind toegelaten of gemachtigd zijn om in België te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De verdere voorwaarden inzake het recht op gezinsbijslagen voor een kind dat de Belgische nationaliteit niet bezit, worden gepreciseerd in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 tot vaststelling van de diverse hoedanigheden van het rechtgevend kind en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoeslagen.

In uitvoering van bovenvermeld artikel 2, vierde lid, van het BVR van 5 oktober 2018, bepaalt artikel 2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 houdende de nadere regels over de diverse hoedanigheden van het rechtgevende kind en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoeslagen in welke situaties het kind geacht wordt te voldoen aan de voorwaarde van toegelaten of gemachtigd verblijf. Zo wordt onder andere een kind dat slachtoffer is van mensenhandel of -smokkel of een niet-begeleide minderjarige vreemdeling geacht toegelaten of gemachtigd te zijn indien het kind op het grondgebied verblijft door middel van een attest van immatriculatie.

[1] Internaat met permanente openstelling
[2] Medisch Pedagogisch Instituut van het Gemeenschapsonderwijs

In andere situaties worden attesten van immatriculatie in het kader van de gezinsbijslagen niet aanvaard als bewijs om te voldoen aan de voorwaarde van toegelaten of gemachtigd op het grondgebied te verblijven.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest nr. 12/2013 van 21 februari 2013 (B.12.2) bevestigd dat de wetgever het recht (in casu gewaarborgde gezinsbijslag) mag voorbehouden voor kinderen van wie kan worden vermoed dat hun verblijf in België relatief gestabiliseerd is. Bijgevolg mag er verondersteld worden dat ze definitief of op zijn minst voor een betekenisvolle duur in België zijn gevestigd.

Het Hof van Cassatie heeft hierover echter in zijn arrest van 8 april 2019 een a-contrarioredenering opgebouwd. Alhoewel het Hof van Cassatie erkent dat een attest van immatriculatie een tijdelijke en precaire toelating betreft, heeft het bepaald dat dit specifiek in het kader van artikel 9ter van de wet van 15 december 1980 met betrekking tot de gewaarborgde gezinsbijslag, toch een toelating om in België te verblijven aantoont.

Hoewel beide arresten specifiek betrekking hebben op een andere regelgeving dan het groeipakket, namelijk de gewaarborgde gezinsbijslag, kan worden vastgesteld dat beide regelgevingen, wat betreft de voorwaarde van toegelaten en gemachtigd zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, gelijklopend zijn en een duurzaam karakter vragen.

Gelet op het voormelde arrest van het Hof van Cassatie, dat na de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018 werd uitgesproken, ziet de Vlaamse regelgever zich genoodzaakt om expliciet in de regelgeving een interpretatie te geven aan de voorwaarde om toegelaten of gemachtigd te zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, zodat hierover geen interpretatiemoeilijkheden zouden ontstaan ten gevolge van deze rechtspraak.

Het is – net als voor de federale regelgeving de bedoeling was (zie die Wet op gewaarborgde gezinsbijslagen) – ook voor de Vlaamse regelgever de bedoeling om enkel bij expliciete toelating of machtiging om op het grondgebied te verblijven dergelijk verblijfsstatuut te erkennen. Dit blijkt ook uit de expliciete benoemde uitzondering in artikel 2 van het MB van 13 maart 2019. Deze toont aan dat bij de redactie van het Groeipakketdecreet van 2018 een attest van immatriculatie geen toelating of machtiging in de zin van artikel 8, §1, eerste lid, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 inhoudt en bijgevolg ook geen rechten werden toegekend (met uitzondering van artikel 2 van het MB van 13 maart 2019).

Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies 71.033/1 van de Raad van State (randnummer 3.3) en voldoende gemotiveerd dat artikel 4 een interpretatie betreft van een al bestaande wetsbepaling, waarmee inhoudelijk geen nieuwe rechtsregels worden toegevoegd.

Ingevolge het advies van de Raad van State (randnummer 3.3 en 6) werd de ontworpen bepaling met het oog op de duidelijkheid geherformuleerd en aangepast om in overeenstemming te zijn met wetgevingstechnische richtlijnen voor interpretatieve bepalingen.

Artikel 5

In het kader van de toekenning van de sociale toeslag dient er (bij ouders die niet samen wonen) te worden vastgesteld of er al dan niet een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind is.

Als de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind niet is bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank, wordt ervan uitgegaan dat

de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders en wordt het bedrag van de toeslag gehalveerd toegekend in elk gezin.

Enkel een vonnis van de familierechtbank of een door een familierechtbank gehomologeerde overeenkomst wordt hiervoor aanvaard.

Dit is echter onmogelijk voor meerderjarige kinderen. Een familierechter zal voor meerderjarige kinderen geen verblijfsregeling opleggen bij vonnis of een overeenkomst homologeren waarin de ouders een verblijfsregeling afspreken voor een meerderjarig kind. Dit kan soms een foutieve veronderstelling van gelijkmatig verdeelde huisvesting creëren, waardoor één van de ouders mogelijks de helft van de sociale toeslag misloopt. Zeker als het gezinsinkomen van de ouder bij wie het meerderjarige kind het minste verblijft (dus 'zwaartepunt' verblijf bij andere ouder) hoger is dan het inkomensplafond. Deze foutieve veronderstelling kan op basis van de huidige tekst niet worden weerlegd door de ouders.

In uitvoering van de resolutie van 14 juli 2021 over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket voorziet artikel 5 van voorliggend ontwerp van decreet in de bijkomende mogelijkheid om de verblijfsregeling voor meerderjarige kinderen aan te tonen aan de hand van een geregistreerde onderlinge overeenkomst, afgesloten tussen de ouders. Deze overeenkomst dient uitdrukkelijk de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind te bepalen en te worden geregistreerd door de bevoegde dienst zoals bepaald in het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten. Bovendien wordt uitdrukkelijk bepaald dat de vastgestelde huisvesting van een minderjarig kind zal blijven gelden wanneer het kind meerderjarig wordt. Hiervan zal ook kunnen worden afgeweken door middel van een geregistreerde onderlinge overeenkomst.

Indien er nog geen huisvesting was bepaald toen het rechtgevend kind minderjarig was en er geen geregistreerde onderlinge overeenkomst wordt voorgelegd, zal er voor de huisvesting van het meerderjarig rechtgevend kind worden uitgegaan van de woonplaats van het kind.

Aangezien voor de verblijfsregeling van minderjarige kinderen de procedure van homologatie door de familierechter steeds mogelijk is, wordt deze mogelijkheid enkel voorzien voor meerderjarige kinderen. Bovendien zou het aanvaarden van dergelijke geregistreerde overeenkomsten voor minderjarige kinderen een administratieve overlast kunnen creëren.

Met deze verduidelijking wordt ook uitvoering gegeven aan het advies 71.033/1 van de Raad van State (randnummer 9).

Aangezien het vijfde lid ook de verdeling tussen de ouders benoemt in geval van gelijkmatig verdeelde huisvesting, en dit principe reeds wordt bepaald in het derde lid van artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018 wordt deze vermelding geschrapt uit het vijfde lid. Dit om verwarring te vermijden.

In het derde en vierde lid van artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018 worden de woorden "zoals bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank" opgeheven, aangezien dit principe wordt geregeld in het vijfde lid en aldus een overbodige vermelding betreft.

Het zevende lid, dat ingevolge de ontworpen bepaling het tiende lid wordt, wordt aangepast om in overeenstemming te zijn met de wijzigingen in artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018. Namelijk, indien een kind materiële ondersteuning krijgt in de zin van artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018 en indien het deel dat toekomt aan de begunstigde dient toegekend te worden op het rekeningnummer van het kind zelf, wordt dit kind niet meegeteld voor de berekening

van de sociale toeslagen bij de begunstigde waar het voor de plaatsing verbleef, aangezien de band met deze begunstigde volledig wordt doorgeknipt.

Ingevolge het advies 71.033/1 van de Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 3.7) wordt de datum van inwerkingtreding van artikel 5, 5°, aangepast zodat de datum in de toekomst ligt, zijnde 1 juli 2022.

Artikel 6

Artikel 23 van het Groeipakketdecreet van 2018 regelt de samenloop van verschillende rechten op gezinsbijslagen met mogelijke verschilbetaling, zonder hierbij afbreuk te doen aan de bestaande samenloopregels binnen internationale context.

Artikel 23, eerste lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt dat het bedrag van de gezinsbijslag wordt verminderd met het bedrag van de uitkeringen van dezelfde aard waarop ten behoeve van een rechtgevend kind aanspraak kan worden gemaakt krachtens regels van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling, zelfs indien de toekenning van deze uitkeringen op grond van voormelde regels als aanvullend wordt aangemerkt met betrekking tot de gezinsbijslag verleend bij toepassing van dit decreet.

Het tweede lid van artikel 23 van het Groeipakketdecreet van 2018 integreert in de Vlaamse regelgeving de voorrangsregel inzake bevoegdheid die is vastgelegd in het statuut van de ambtenaren van de Europese Unie en volgens welke, in geval van samenloop met een recht op uitkeringen van dezelfde aard ten behoeve van een rechtgevend kind, de statutaire gezinsbijslagen slechts aanvullend worden toegekend. Uit het tweede lid van artikel 23 van het Groeipakketdecreet van 2018 volgt dan ook dat de Vlaamse gezinsbijslag bij voorrang wordt toegekend ingeval van samenloop met gezinsbijslag vastgesteld door het statuut van de ambtenaren van de Europese Unie.

Vanuit de zorg voor het respect voor de verdragsrechtelijke verbintenissen en voor een samenhang inzake de samenloop van rechten, geeft het derde lid van artikel 23 van het Groeipakketdecreet van 2018, de Vlaamse Regering de bevoegdheid om de volkenrechtelijke instellingen waarvan de statutaire regels gelijk zijn aan deze van de Europese ambtenaren, vast te stellen. Dezelfde voorrangsregel zal dus voor hen worden toegepast. Op vandaag voldoen de statuten van twee Europese instellingen aan deze voorwaarden, namelijk de statuten van Eurocontrol en de statuten van de Europese scholen.

De wijziging voorzien in artikel 6 van voorliggend ontwerp van decreet houdt rekening met het arrest van het Europees Hof van Justitie van 7 mei 1987. Dit arrest stelt "dat de toelagen voorzien in het Statuut van de Europese ambtenaren enkel aanvullend zijn als ofwel de echtgenoot van de ambtenaar arbeid in loondienst verricht, ofwel de ambtenaar zelf buiten de instellingen deeltijdse arbeid in loondienst verricht".

Als gevolg van dit arrest is het algemene beginsel van de complementariteit van de Vlaamse gezinsbijslagen in dit geval niet van toepassing op uitkeringen van dezelfde aard die de Europese instellingen aan hun personeelsleden betalen.

In die zin wordt de Vlaamse regelgeving groeipakket afgestemd op de Europese rechtspraak, zoals dit reeds het geval was bij de federale kinderbijslagreglementering. Teneinde alle werkende statuten toe te voegen, worden zowel de beroepsactiviteit als loontrekkende als zelfstandige toegevoegd. Op basis van input van de Europese Commissie kan hierbij worden aangegeven dat het aantal zelfstandigen in verhouding tot de loontrekkenden minimaal zal zijn.

Voorliggende wijziging is een verankering van de huidige praktijk en heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2019.

Artikel 7

Artikel 30, §1, 3°, van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt dat een leerling die uiterlijk 15 kalenderdagen na de datum van uitschrijving in het lager onderwijs niet opnieuw is ingeschreven in het lager onderwijs geen recht meer heeft op de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor dat betreffende schooljaar.

Door mogelijke administratieve problemen bij een nieuwe inschrijving, zoals bijvoorbeeld de sluiting van het secretariaat van een onderwijsinstelling, is het mogelijk dat leerlingen het recht op de selectieve participatietoeslag verliezen wanneer de uitschrijving tijdens de zomervakantie valt of op de laatste schooldag voor de kerst- of paasvakantie. Wanneer een leerling zich op de laatste schooldag voor de kerst- of paasvakantie uitschrijft en zich de eerstvolgende schooldag opnieuw inschrijft zijn er meer dan 15 kalenderdagen verstreken. Bovendien kan het zich voordoen dat het kind zich tijdens de zomervakantie uitschrijft en begin september opnieuw inschrijft, waardoor er ook meer dan 15 kalenderdagen verstreken zijn.

Dit artikel wijzigt artikel 30, §1, 3°, van het Groeipakketdecreet van 2018 zodat de termijn van 15 kalenderdagen wordt aangepast naar 21 kalenderdagen waardoor de nadelige gevolgen van de administratieve praktijk bij de scholen wordt opgelost. Hierdoor zal een leerling voldoende tijd hebben om zich opnieuw in te schrijven na een schoolvakantie. De termijn tussen een uit- en inschrijving geldt ook enkel in de loop van hetzelfde schooljaar.

Deze wijziging zal uitwerking hebben vanaf het schooljaar 2021-2022.

Op basis van het advies van de Vlaamse Raad WVG van 4 februari 2022 dient in de memorie van toelichting te worden verduidelijkt dat een uitschrijving vóór de zomervakantie geen problemen zal geven als de nieuwe inschrijving pas gebeurt na de zomervakantie.

Artikel 8

Artikel 34, §1, eerste lid, 3°, van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt dat een leerling die uiterlijk 15 kalenderdagen na de datum van uitschrijving in het secundair onderwijs niet opnieuw is ingeschreven in het secundair onderwijs geen recht meer heeft op de selectieve participatietoeslag voor dat betreffende schooljaar.

Door mogelijke administratieve problemen bij een nieuwe inschrijving, zoals bijvoorbeeld de sluiting van het secretariaat van een onderwijsinstelling, is het mogelijk dat leerlingen het recht op de selectieve participatietoeslag verliezen wanneer de uitschrijving tijdens de zomervakantie valt of op de laatste schooldag voor een schoolvakantie (kerst- en paasvakantie). Wanneer een leerling zich op de laatste schooldag voor de kerst- of paasvakantie uitschrijft en zich de eerstvolgende schooldag opnieuw inschrijft zijn er meer dan 15 kalenderdagen verstreken. Bovendien kan het zich voordoen dat het kind zich tijdens de zomervakantie uitschrijft en begin september opnieuw inschrijft, waardoor er ook meer dan 15 kalenderdagen verstreken zijn.

Dit artikel wijzigt artikel 34, §1, eerste lid, 3°, van het Groeipakketdecreet van 2018 zodat de termijn van 15 kalenderdagen wordt aangepast naar 21 kalenderdagen waardoor de nadelige gevolgen van de administratieve praktijk bij de scholen wordt opgelost. Hierdoor zal een leerling voldoende tijd hebben om zich opnieuw in te schrijven na een schoolvakantie. De termijn tussen een uit- en inschrijving geldt ook enkel in de loop van hetzelfde schooljaar.

Deze wijziging zal uitwerking hebben vanaf het schooljaar 2021-2022.

Ingevolge het advies van de Vlaamse Raad WVG van 4 februari 2022 dient in de memorie van toelichting te worden verduidelijkt dat een uitschrijving vóór de zomervakantie geen problemen zal geven als de nieuwe inschrijving pas gebeurt na de zomervakantie.

Artikel 9

In de reglementering van de schooltoeslag wordt rekening gehouden met twee ijkpunten. De situatie op deze tijdstippen is bepalend voor de berekening van het bedrag. Om de toestand van het gezin waartoe de leerling behoort, te bepalen, wordt vanaf het schooljaar 2020-2021 rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie. Vanuit de logica van de automatische rechtentoekenning is dit een positieve zaak. Gezinnen ontvangen zo direct het correcte bedrag.

Het tweede ijkpunt heeft betrekking op de pedagogische situatie. Er wordt namelijk rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni (dus 30 juni) van het schooljaar in kwestie om het definitieve bedrag volgens onderwijstype te bepalen. De bedragen zijn verschillend voor het kleuter-, lager en secundair onderwijs, en variëren volgens onderwijstype, en zijn daardoor voor een stuk afgestemd op de te verwachten studiekosten. Leerlingen die tijdens het schooljaar veranderen van onderwijsrichting, ontvangen op basis van de huidige regelgeving dus het bedrag dat overeenkomt met de pedagogische toestand op 30 juni.

Op basis hiervan kan volgende situatie zich voordoen: een kind is tijdens het schooljaar van het eerste leerjaar teruggegaan naar de derde kleuterklas, in het belang van het kind. Een overstap van een kind van het eerste leerjaar naar de derde kleuterklas leidt op zich tot een gedeeltelijke terugvordering van de schooltoeslag aangezien het bedrag voor het lager onderwijs hoger ligt dan het bedrag voor het kleuteronderwijs.

Om te vermijden dat er terugvorderingen dienen te gebeuren omwille van het veranderen van onderwijsrichting tijdens het schooljaar, wordt in uitvoering van de resolutie van 14 juli 2021 over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket, in artikel 9 van voorliggend ontwerp van decreet voorzien dat op basis van de toestand op 30 juni wordt gekeken naar de leerlingen die zijn veranderd van richting tijdens het schooljaar om zo het hoogste bedrag van de verschillende richtingen definitief toe te kennen.

De voorwaarden om tijdig opnieuw ingeschreven te zijn, op 30 juni nog steeds ingeschreven te zijn en voldoende dagen aanwezig zijn, blijven onverkort gelden.

Dit artikel heeft uitwerking vanaf het schooljaar 2021-2022.

Artikel 10

Punt 1° en 3°: het Groeipakketdecreet bepaalt dat de ouders of de werkelijke opvoeders van het kind worden aangewezen als begunstigden. Wanneer een niet-begeleide minderjarige de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt, kan hij overeenkomstig artikel 57, §3, eerste lid, 2°, van het Groeipakketdecreet van 2018 (als het rechtgevend kind de leeftijd van 16 jaar bereikt heeft, en als hij zijn woonplaats niet bij zijn ouders of werkelijke opvoeders heeft), worden aangewezen als begunstigde van de gezinsbijslagen. Als de niet-begeleide minderjarige jonger is dan 16 jaar en in een gastgezin verblijft, kunnen de werkelijke opvoeders op basis van artikel 59 van het Groeipakketdecreet van 2018 worden aangewezen als begunstigden. Voor de kinderen die in een opvangcentrum verblijven is er geen pasklare

oplossing voorzien in het decreet. In het belang van het kind en gelet op het feit dat deze kinderen zich in een kwetsbare situatie bevinden is het noodzakelijk dat ook voor deze kinderen een begunstigde kan worden aangewezen.

Artikel 10 van voorliggend ontwerp van decreet voorziet in de toevoeging van een extra categorie aan artikel 57, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018, waardoor de niet-begeleide minderjarige, voor wie geen werkelijke opvoeder als begunstigde kan worden aangeduid, zelf als begunstigde zal worden aangewezen. Deze categorie kan zowel van toepassing zijn op niet-begeleide minderjarigen jonger dan 16 jaar als op niet-begeleide minderjarigen vanaf 16 jaar.

In het vierde lid van artikel 57, §3, van het Groeipakketdecreet van 2018, wordt verduidelijkt dat de toepassing van artikel 9, §1, van de Voogdijwet (titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet van 24 december 2002) behouden blijft. Artikel 9, §1, van de Voogdijwet, bepaalt dat de voogd ermee belast is om de niet-begeleide minderjarige te vertegenwoordigen in bestuurlijke of gerechtelijke procedures.

Aangezien deze wijziging een verankering is van de toegepaste praktijk, heeft deze wijziging uitwerking met ingang van 1 januari 2019.

Punt 2°: het tweede lid van paragraaf 3 van artikel 57 van het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet de mogelijkheid voor een kind dat begunstigde is voor zichzelf om een andere begunstigde aan te wijzen. Aangezien deze mogelijkheid binnen het groeipakket geen financiële meerwaarde heeft voor het kind, wordt deze mogelijkheid geschrapt. In tegenstelling tot de AKBW voorziet het groeipakket niet in een rangregeling, noch in een groepering rond de bijslagtrekkende, waardoor het met betrekking tot de rangbedragen gunstiger zou zijn geweest om bijvoorbeeld de moeder aan te duiden als bijslagtrekkende. Binnen de context van het groeipakket kan deze bepaling geen financieel voordeel meer opleveren. Bovendien is het technisch en administratief zeer complex om dergelijke dossiers aan te passen.

De groeipakketapplicatie voorziet niet in de mogelijkheid om duidelijke cijfers over de toepassing van artikel 57 van het Groeipakketdecreet van 2018 weer te geven. Mogelijke cijfers zouden niet zuiver zijn en slechts een onvolledige interpretatie weergeven.

Voorliggende wijziging, bepaald in punt 2°, vereist geen overgangsbepaling aangezien de dossiers waarbij het kind dat begunstigde was van zichzelf en een andere begunstigde heeft aangewezen op dezelfde wijze verder behandeld worden, met de aangewezen begunstigde. Deze wijziging betreft een administratieve wijziging en heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2022. Er gaan geen rechten verloren voor het rechtgevend kind. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies 71.033/1 van de Raad van State (randnummer 3.2 en 3.4) en de retroactieve inwerkingtreding van de bepaling voldoende gemotiveerd.

Artikel 11

Artikel 66 van het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in de mogelijkheid dat, indien er twee begunstigden zijn aangewezen en er een voorafbetaling van het startbedrag geboorte is betaald, de begunstigden de uitbetalingsactor of de bankrekening nog kunnen wijzigen. Er was echter geen termijn voorzien waarbinnen deze keuze moest worden gemaakt. Gelet op de geldende termijn met betrekking tot de keuze van een uitbetalingsactor overeenkomstig artikel 65, §5, van het Groeipakketdecreet van 2018, wordt deze termijn vastgelegd op drie maanden. Bovendien wordt deze mogelijkheid beperkt tot de situatie waarbij de aanvraag startbedrag die bij een uitbetalingsactor wordt ingediend/aangevraagd niet door

beide begunstigden werd ondertekend. Op die manier wordt de algemeen geldende minimale aansluitingsperiode van 1 jaar doorgetrokken.

Artikel 12

– Pleegzorgtoeslag

Dit artikel bepaalt in punt 1° dat de verdeling in geval van plaatsing in een instelling door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid voor de verdeling van de gezinsbijslagen de pleegzorgtoeslag, vermeld in artikel 17 van het decreet van 27 april 2018, buiten beschouwing wordt gelaten. De pleegzorgtoeslag, komt ook in geval van plaatsing in een instelling volledig toe aan de pleegzorger, dan wel de begunstigde voor de pleegplaatsing. Dit zorgt voor een coherente regeling voor de perspectiefbiedende en perspectiefzoekende pleegplaatsing.

– Kinderen met recht op materiële ondersteuning

Sinds 1 januari 2019 hebben de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) die een attest van immatriculatie hebben, recht op het groeipakket. Dit is ongeacht of ze in een opvang verblijven of niet.

Momenteel ontvangt een NBMV ofwel 3/3 van het groeipakket ofwel 1/3, respectievelijk naargelang ze in een federaal opvangcentrum en RTJ verblijven ofwel geplaatst zijn in een voorziening/instelling van NRTJ.

Dit verschil is te wijten aan een bepaling uit het decreet Groeipakket, die van toepassing is op plaatsingen (namelijk niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp), en niet op de plaatsen van het opvangcentrum:

"Art. 68, §1. Als een rechtgevend kind door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling wordt geplaatst, wordt de uitbetaling van de gezinsbijslagen, met uitzondering van het startbedrag geboorte en het startbedrag adoptie, verdeeld tussen de instelling en de begunstigden."

De verdeelsleutel van twee derde naar de instelling en een derde naar de begunstigde wordt bepaald in artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Dit heeft dus tot gevolg dat kinderen die ten laste zijn van de overheid (zoals in een opvangcentrum), maar niet geplaatst via de intersectorale toegangspoort, wel het volledige groeipakket (3/3) krijgen. Voor deze kinderen draagt de overheid nochtans ook de opvoedingskosten.

Deze situatie creëert spanning binnen de leefgroepen en (financiële) ongelijkheid en vergroot de kans dat jongeren een meer aangepaste omkadering weigeren (en dus geen overstap maken naar NRTJ) op basis van louter financiële argumenten.

Aangezien kinderen en jongeren die in een instelling of opvangstructuur verblijven ten laste zijn van de overheid, is het aangewezen deze kinderen en jongeren dezelfde ondersteuning te bieden, zodat ze steeds kunnen ingaan op de meest gepaste omkadering. Dit is in het belang van het kind.

Daarnaast draagt de overheid hun opvoedingskosten zolang het kind daar verblijft, waardoor het beschermingsniveau van deze kinderen en jongeren niet daalt. Bovendien wordt zo een gelijke behandeling gerealiseerd van alle kinderen die ten

laste zijn van een openbare overheid (op voorwaarde dat ze voldoen aan de woonplaatsvereiste en recht hebben op het groeipakket).

Vanuit het belang van het kind (namelijk dat ze ingaan op de beste omkadering, los van financiële argumenten) en het recht van het kind op het groeipakket, is het belangrijk om voor alle kinderen ten laste van de openbare overheid dezelfde ondersteuning te bieden vanuit het groeipakket. Voorliggend ontwerp van decreet zorgt ervoor dat kinderen die materiële ondersteuningen krijgen en die dus ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) een derde van hun recht op gezinsbijslagen blijven ontvangen, zoals kinderen die nu al geplaatst zijn in een instelling. In de toelichting bij artikel 4 wordt verder verduidelijkt wat dient te worden verstaan onder 'materiële ondersteuning krijgen'.

Eenmaal het kind of de jongere geen materiële ondersteuning meer geniet, ontvangt de begunstigde opnieuw het volledige bedrag van de gezinsbijslagen.

Concreet voorziet punt 2° van artikel 12 van het voorliggend ontwerp van decreet in de toevoeging van een nieuwe paragraaf 2/1.

Teneinde een gelijke behandeling te voorzien voor alle kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) regelt deze nieuwe paragraaf de uitbetaling van de gezinsbijslagen wanneer een rechtgevend kind materiële ondersteuning geniet en dus (deels) ten laste valt van de openbare overheid. Deze uitbetaling dient te worden toegepast vanaf 1 juli 2022. Onder gezinsbijslagen dienen de gezinsbijslagen, bedoeld in deel 1 van boek 2 van het Groeipakketdecreet van 2018 met uitzondering van het startbedrag geboorte, startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag, te worden verstaan.

Artikel 68, §2/1, zorgt ervoor dat kinderen die materiële ondersteuningen krijgen en die dus ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) een derde van hun recht op gezinsbijslagen blijven ontvangen, zoals kinderen die nu al geplaatst zijn in NRTJ. Het twee derde van hun recht zit vervat in de materiële ondersteuning die de kinderen van de overheid krijgen.

Met "het krijgen van materiële ondersteuning" worden zowel de kinderen in een federale opvangstructuur als de kinderen in niet-rechtstreekse toegankelijke hulpverlening gevat. Materiële ondersteuning wordt dan ook onderverdeeld in drie categorieën:

a) Het kind krijgt opvang in een opvangstructuur

Concreet gaat het hier over kinderen/vreemdelingen die onder de Opvangwet vallen en in een opvangstructuur verblijven. Deze kinderen zitten in principe nog in de asielprocedure en zullen geen recht hebben op het groeipakket, met uitzondering van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, een kwetsbare groep, die recht heeft op groeipakket vanaf moment dat ze een attest immatriculatie hebben.

b) Het kind krijgt medische begeleiding

Concreet gaat het hier over kinderen/vreemdelingen die onder de Opvangwet vallen, maar afzien van een verblijf in de opvangstructuur. Deze kinderen hebben recht op medische begeleiding. Om geen ongelijke behandeling te creëren met mogelijke nadelige effecten voor het kind, is deze categorie ook meegenomen.

c) Het kind is geplaatst door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling

Concreet gaat het hier over plaatsingen onder toepassing van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp en plaatsingen onder toepassing van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht. Deze plaatsingen vallen ten laste van de Vlaamse overheid. Het gaat concreet om typemodules die bij de intersectorale toegangspoort worden ingezet, verblijf in gerechtelijke hulpverlening en verblijf in gemeenschapsinstellingen.

Er wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien om de nadere regels met betrekking tot de uitbetaling van de toelagen in het kader van gezinsbeleid vermeld in paragraaf 1 te bepalen.

Op basis van het advies 71.033/1 van de Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 10.2) dient eveneens te worden verduidelijkt dat paragraaf 1 en 2 van artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 behouden blijven met het oog op de voorziene overgangsperiode (artikel 23 van dit ontwerp van decreet). De overgangsmaatregel bepaalt dat de Vlaamse Regering de verdelingsregels die van toepassing waren voor de invoering van de nieuwe paragraaf 2/1 in artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 verder kan toepassen op de instellingen die hij daartoe aanduidt. Door het behoud van de paragrafen 1 en 2 blijkt duidelijk welke verdelingsregels beoogd worden.

Op basis van het advies 71.033/1 van de Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 3.7) wordt de datum van inwerkingtreding van artikel 12 aangepast zodat de datum in de toekomst ligt, zijnde 1 juli 2022.

– Uitbetaling van een derde – autonome financieringsstroom

De gezinsbijslagen dienen ertoe om de opvoedingskosten gedeeltelijk te dragen. Voor de kinderen in een opvangstructuur of in niet-rechtstreekse toegankelijke hulpverlening zit een deel van deze opvoedingskost vervat in de materiële ondersteuning die zij krijgen vanuit de voorzieningen. Daar deze kinderen worden opgevangen door de overheid en om dubbele financiering te vermijden, wordt er steeds een derde van de gezinsbijslagen uitbetaald aan de begunstigden. Voor de kinderen geplaatst in een instelling door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid, komt dit neer op hetzelfde bedrag zoals het huidige systeem voorziet.

Er werd steeds twee derde van de gezinsbijslagen ingehouden ten aanzien van de instellingen met het oog op de financiering van de materiële ondersteuning in de NRTJ. Dit maakte steeds deel uit van de subsidiëring van de instellingen.

Mede omwille van efficiëntiewinsten wordt het niet opportuun geacht om deze, historisch gecreëerde, financiering van deze instellingen rechtstreeks vanuit het groeipakket langer te behouden. Hiertoe zal er ten aanzien van de voorzieningen een aparte autonome financieringsstroom worden opgezet, waarbij het equivalent van de inhoudingen van de gezinsbijslagen vastgeklikt op het startjaar en evoluerend met index en capaciteitsuitbreidingen, zal worden toegevoegd aan de begroting. De materiële ondersteuning die de kinderen krijgen zal bijvoorbeeld voor de kinderen ten laste van het agentschap Opgroeien regie worden gefinancierd door een toevoeging aan de begroting voor het Fonds Jongerenwelzijn.

Om tot deze autonome financieringsstroom te komen, wordt in een overgangsperiode voorzien. De Vlaamse Regering zal ten aanzien van de instellingen die zij daartoe aanduidt in een overgangsperiode kunnen voorzien, waarbij voor deze instellingen de oorspronkelijke toekennings- en verdelingsregels nog maximaal 2 jaar kunnen worden toegepast. Zo kunnen de instellingen die nu het twee derde

van de gezinsbijslagen via het groeipakket ontvangen, als onderdeel van hun subsidiëring, een overgang maken naar een globale financieringsstroom, analoog aan het bedrag dat zij nu ontvangen via de tweederdeverdelingsregels (zie artikel 23 van voorliggend ontwerp van decreet).

Artikel 13

Artikel 76 van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt dat de toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden uitbetaald op een bankrekening. Het tweede lid van artikel 76 van het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet dat indien de gezinsbijslagen omwille van technische of sociale redenen niet per overschrijving kunnen worden uitbetaald, deze worden betaald met een circulaire cheque.

Wanneer een gezin geen rekeningnummer doorgeeft, worden de toelagen per circulaire cheque uitbetaald. Gaat het gezin, om één of andere reden, de cheque niet innen, dan moet die cheque eerst vervallen voor hij opnieuw kan uitbetaald worden en/of moet hij boekhoudkundig afgeboekt worden. Dit is niet alleen een arbeidsintensieve procedure, er zijn ook heel wat kosten aan verbonden, zowel voor de uitbetalingsactor als voor de begunstigden. In het verleden zijn al pogingen ondernomen om begunstigden te overtuigen om hun rekeningnummer door te geven, wat een wisselend succes kent. Op maandbasis zijn er gemiddeld zo'n 10.000 transacties via circulaire cheque, wat neerkomt op 1 procent van het totaal aantal transacties.

Voorliggende wijziging voorziet dat de Vlaamse Regering dient te bepalen welk betaalmiddel het meest geschikt is om de toelagen uit te betalen indien een overschrijving op een bankrekening niet mogelijk is, dit kan ook een ander betaalmiddel zijn dan een circulaire cheque indien dit beter geschikt wordt geacht. Dit alternatief betaalmiddel is mogelijk voor alle toelagen in het kader van het gezinsbeleid, en niet uitsluitend voor de gezinsbijslagen. Teneinde de uitbetaling van de selectieve participatietoeslag, kinderopvangtoeslag of kleutertoeslag zo snel mogelijk te kunnen uitvoeren, werden deze tot op heden ook per circulaire cheque uitbetaald indien de betaling per overschrijving niet mogelijk is om technische of sociale redenen.

Artikel 14

Met de invoering van het Groeipakketdecreet van 2018 is er een verjaringstermijn van 5 jaar bepaald die in het voordeel van de burger werkt. Hoewel de verjaringstermijnen voor de kleutertoeslag vanaf 1 januari 2019 en voor de selectieve participatietoeslagen vanaf 1 september 2019 zijn beginnen lopen, werd er niet voor iedereen een duidelijk startpunt bepaald.

Concreet voor de burger die op dit ogenblik nog geen kleutertoeslag of selectieve participatietoeslag heeft aangevraagd of ontvangen, was er door de decreetgever geen duidelijk beginpunt bepaald. Voorliggende bepaling verduidelijkt dit, wat nodig is in het kader van de rechtszekerheid. Deze bepaling creëert in elk geval geen negatieve gevolgen voor de burger, want de verjaringstermijn van 5 jaar is al bepaald bij de invoering van het groeipakket.

Aangezien het gegeven om een duidelijke vaste datum vast te stellen momenteel niet voldoende duidelijk is, zal voorliggende wijziging met betrekking tot de kleutertoeslag uitwerking hebben met ingang van 1 januari 2019, de inwerkingtreding van het groeipakket en de wijziging met betrekking tot de selectieve participatietoeslag met ingang van 1 september 2019, de inwerkingtreding van de selectieve participatietoeslagen.

Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies 71.033/1 van de Raad van State (randnummer 3.5) en de retroactieve inwerkingtreding van de bepaling voldoende gemotiveerd.

Artikel 15

Punt 1°: artikel 15 van voorliggend ontwerp van decreet brengt artikel 103 van het Groeipakketdecreet van 2018 in overeenstemming met de huidige praktijk. Artikel 103, §2, van het Groeipakketdecreet van 2018 regelt de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid door de Vlaamse Belastingdienst.

De voorwaarden 'de toelage kan niet teruggevorderd worden door middel van inhoudingen', 'de betrokkene reageert niet op minimaal twee aanmaningen van de uitbetalingsactor' en 'het overeengekomen afbetalingsplan wordt niet langer uitgevoerd' zijn cumulatieve voorwaarden. Het woord "of" dient dan ook te worden vervangen door het woord "en".

Eén van de voorwaarden is dat het overeengekomen afbetalingsplan niet langer wordt uitgevoerd. Er wordt echter niet altijd een afbetalingsplan afgesloten tussen de betrokkene en de uitbetalingsactor. Door de aanpassing van artikel 103 van het Groeipakketdecreet van 2018 wordt duidelijk dat dit enkel een voorwaarde is indien er een plan werd overeengekomen.

Punt 2°: artikel 103, §1, tweede lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 verwijst naar de invordering bij dwangbevel van de ten onrechte betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid waarvan de gegevens door de uitbetalingsactor via het agentschap Opgroeien regie aan de Vlaamse Belastingdienst worden bezorgd. De Vlaamse Belastingdienst heeft, naast de betekening van het dwangbevel ook de mogelijkheid om andere invorderingsmogelijkheden toe te passen, bijvoorbeeld vereenvoudigd derdenbeslag.

Op het moment van het schrijven van het Groeipakketdecreet van 2018 was er regelgevend nog niet voorzien dat de Vlaamse Belastingdienst ook een vereenvoudigd derdenbeslag kan leggen voor onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren (zie het BVR van 1 juni 2018 houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energieheffing en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds, dat onder meer het vereenvoudigd derdenbeslag invoegt in het BVR van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren). Het is nooit de bedoeling geweest om de mogelijkheden voor de Vlaamse Belastingdienst te beperken tot invordering bij dwangbevel.

De woorden "bij dwangbevel" dienen bijgevolg te worden opgeheven.

Hierbij wordt er geen afbreuk gedaan aan rechten. Er zal over worden gewaakt dat deze procedurele maatregelen niet op de reeds afgesloten controleprocedures worden uitgevoerd en enkel worden toegepast op lopende procedures.

Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies 71.033/1 van de Raad van State (randnummer 3.6) en de retroactieve inwerkingtreding van de bepaling voldoende gemotiveerd.

Punt 3°: artikel 15 van voorliggend ontwerp van decreet voorziet eveneens in een wijziging van terminologie aangezien het reservefonds niet meer bestaat.

Aangezien deze wijzigingen een bevestiging zijn van de huidige praktijk, hebben deze wijzigingen uitwerking met ingang van 1 januari 2019, de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018.

Artikel 16 tot en met 19

In het kader van de invordering van de bestuurlijke geldboeten, die kunnen worden opgelegd ten aanzien van de burger en ten aanzien van de uitbetalingsactoren, is er in het Groeipakketdecreet telkens sprake van een invordering bij dwangbevel.

Deze bestuurlijke geldboeten worden, na herinnering tot betaling en nadat de beroepstermijn is verstreken, ingevorderd door de Vlaamse Belastingdienst, overeenkomstig artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren.

De Vlaamse Belastingdienst heeft, naast de betekening van het dwangbevel ook de mogelijkheid om andere invorderingsmogelijkheden toe te passen, bijvoorbeeld vereenvoudigd derdenbeslag. Op het moment van het schrijven van het Groeipakketdecreet van 2018 was er regelgevend nog niet voorzien dat de Vlaamse Belastingdienst ook een vereenvoudigd derdenbeslag kan leggen voor niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren (zie het BVR van 1 juni 2018 houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energieheffing en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds, dat onder meer het vereenvoudigd derdenbeslag invoegt in het BVR van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren). Het is nooit de bedoeling geweest om de mogelijkheden voor de Vlaamse Belastingdienst te beperken tot invordering bij dwangbevel.

De woorden "bij dwangbevel" dienen bijgevolg te worden opgeheven.

Hierbij wordt er geen afbreuk gedaan aan rechten. Er zal over worden gewaakt dat deze procedurele maatregelen niet op de reeds afgesloten controleprocedures worden uitgevoerd en enkel worden toegepast op lopende procedures.

Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het advies 71.033/1 van de Raad van State (randnummer 3.6) en de retroactieve inwerkingtreding van de bepaling voldoende gemotiveerd.

Artikel 20

Artikel 216 bepaalt dat kinderen, geboren vóór 1 januari 2019, die wees worden vanaf of na 1 januari 2019 vanaf de maand van het overlijden van één van de ouders recht geven op de gezinsbijslagen, vermeld in boek 2, deel 1, titel 3 tot en met 5, waaronder de wezentoeslag, vermeld in artikel 15 van het Groeipakketdecreet van 2018.

Naar aanleiding van de evaluatie na anderhalf jaar groeipakket en uit een aantal beslissingen van de Geschillencommissie is gebleken dat de situatie zich kan voordoen dat een gezin waarbij één van de ouders (al dan niet inwonend in dat gezin) van de rechtgevende kinderen is overleden, door de toepassing van artikel 216, recht geeft op een lager bedrag aan gezinsbijslagen dan voor het overlijden.

Ten gevolge van de evaluatie na anderhalf jaar groeipakket werd er een beleidsaanbeveling gedaan met als doel ervoor te zorgen dat gezinnen die door de toepassing

van het mechanisme in paragraaf 1 een lager bedrag aan gezinsbijslagen ontvangen na het overlijden van een ouder dan in de maand voor het overlijden, geen verlies mogen lijden. In de resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket van 14 juli 2021 (meegedeeld aan de Vlaamse Regering op 16 juli 2021), vraagt ook het Vlaams Parlement om positief gevolg te geven aan deze beleidsaanbeveling.

Voorliggend artikel geeft uitvoering aan deze beleidsaanbeveling.

Op basis van voorliggend artikel wordt er een vergelijking gemaakt van het recht op gezinsbijslagen in het gezin van de begunstigdenkern zoals deze begunstigdenkern zal bestaan na het overlijden van één van de ouders. Door te kijken naar de begunstigdenkern zoals deze begunstigdenkern zal bestaan na het overlijden, wordt het verschil in behandeling ondermijnd indien er zich voor het overlijden al dan niet een begunstigdenkern had gevormd. Met andere woorden, de impact is niet afhankelijk van de overschakeling van bijslagtrekkendenkern naar begunstigdenkern.

Om het recht te vergelijken wordt het bedrag van het basisbedrag, vermeld in artikel 210, §1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, vergeleken met het bedrag van het basisbedrag, vermeld in artikel 13, en de wezentoeslag, vermeld in artikel 15. Om ongewenste effecten te voorkomen wordt er geen rekening gehouden met sociale toeslag. Bovendien wordt er zo vermeden dat gezinnen die geen sociale toeslag krijgen meer gecompenseerd worden dan gezinnen die wel een sociale toeslag ontvangen. Dit zou leiden tot een verkeerde herverdeling van de middelen.

Indien wordt vastgesteld dat deze weeskinderen in het gezin van de begunstigden samen door de toepassing van het mechanisme in paragraaf 1 minder gezinsbijslagen (basisbedrag + wezentoeslag) zullen ontvangen dan in de maand voor het overlijden (basisbedrag + leeftijdstoeslag), zullen de weeskinderen in het gezin van de begunstigde het bedrag van het oude basisbedrag en leeftijdstoeslag behouden.

Van zodra één van de weeskinderen uit het gezin stroomt (gezin verlaat of geen recht meer geeft op gezinsbijslagen), zal de compensatie gestopt worden en zal artikel 16, §1, worden toegepast.

Dit artikel beoogt het verlies recht te zetten dat gezinnen hebben ondervonden in geval van een overlijden vanaf 1 januari 2019. Momenteel zijn er een tiental gezinnen in dergelijke situatie gekend. Dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2019.

Artikel 21

Door de toevoeging van de bepalingen van artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 (zie artikel 12 van voorliggend ontwerp van decreet), is dit artikel op alle kinderen van toepassing, zowel voor kinderen geplaatst voor als na 1 januari 2019. Voor alle geplaatste kinderen die onder de overgangsmaatregelen vallen, geldt de regel één derde aan de begunstigde.

Ingevolge het advies 71.033/1 van de Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 3.7) wordt de datum van inwerkingtreding van artikel 21 aangepast zodat de datum in de toekomst ligt, zijnde 1 juli 2022.

Artikel 22

Door de toevoeging van de bepalingen van artikel 68 in artikel 225 van het Groeipakketdecreet van 2018 (zie artikel 21 van voorliggend ontwerp van decreet), heeft het artikel 226 van het Groeipakketdecreet van 2018 geen nut meer, aangezien dit

artikel nog de bepalingen bevat in geval van verdeling tussen de begunstigde en de instelling.

Ingevolge het advies 71.033/1 van de Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 3.7) wordt de datum van inwerkingtreding van artikel 22 aangepast zodat de datum in de toekomst ligt, zijnde 1 juli 2022.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 23

Gelet op de praktische uitwerking die nodig is voor het opzetten van de vooropgestelde autonome financieringsstroom en de wijziging op niveau van begroting wordt in de mogelijkheid voorzien dat de Vlaamse Regering de toepassing van de oorspronkelijke verdelingsregels nog verder toepast voor instellingen die zij daartoe aanduidt.

Deze overgangsbepaling dient enerzijds te worden voorzien ten aanzien van het Fonds Jongerenwelzijn, aangezien het wenselijk is om de aanpassing van een begroting te laten starten in het begin van een kalenderjaar. Bovendien is het voor het VAPH en de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning niet mogelijk om dezelfde timing te hanteren als het Fonds Jongerenwelzijn. Daarom voorziet dit artikel in een delegatie aan de Vlaamse Regering om uiterlijk tot 31 december 2024 de oorspronkelijke toekennings- en verdelingsregels overeenkomstig artikel 68, §§1 en 2, van het Groeipakketdecreet van 2018 verder toe te passen, zodat het twee derde nog een bepaalde periode via het groeipakket wordt toegekend aan Fonds Jongerenwelzijn en de voorzieningen. Na deze datum zullen alle voorzieningen dienen over te stappen naar een autonome financieringsstroom.

Op basis van het advies 71.033/1 van de Raad van State van 18 maart 2022 (randnummer 3.7) wordt de datum van inwerkingtreding van artikel 23 aangepast zodat de datum in de toekomst ligt, zijnde 1 juli 2022.

Artikel 24

Artikel 24 van voorliggend ontwerp van decreet bepaalt de inwerkingtreding van dit decreet, die steeds werd toegelicht bij het betreffende artikel van dit decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

JAN JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie

Art. 2. In artikel 5, §1, tweede lid, van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, ingevoegd bij het decreet van 1 maart 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden tussen de zinsnede "artikel 4, §2," en de woorden "op zich nemen" de woorden "van dit decreet" ingevoegd;

2 in punt 2° worden de woorden "de gezinsbijslagen en toelagen met betrekking tot het gezinsbeleid ontvangen" vervangen door de zinsnede "de financiële lasten van de kinderen die materiële ondersteuning krijgen als vermeld in artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018, en die ten laste zijn van het agentschap, op zich nemen".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Art. 3. In artikel 3 van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2019 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, 21°, wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"e) de leerling die gedurende het schooljaar in kwestie minstens 149 dagen residentieel verblijft in een multifunctioneel centrum als vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap;";

2° in paragraaf 2 worden de woorden "of rechtspersoon" vervangen door het woord "persoon".

Art. 4. Aan artikel 8, §1, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet, wordt de volgende zin toegevoegd:

"Voor de toepassing van dit decreet kan een attest van immatriculatie nooit aanleiding geven tot de voormelde toelating of machtiging.".

Art. 5. In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2019 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt de zinsnede ", bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank," opgeheven;

2° in het vierde lid wordt de zinsnede ", zoals bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank," opgeheven;

3° het vijfde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Als de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind niet is bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank, wordt ervan uitgegaan dat de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders. De al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het meerderjarige kind kan worden bepaald op grond van een overeenkomst, waarin de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind uitdrukkelijk wordt bepaald, en die is geregistreerd conform artikel 1 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.";

4° in het zevende lid worden de woorden "is geplaatst door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling" vervangen door de zinsnede "materiële ondersteuning krijgt als vermeld in artikel 68, §2/1".

Art. 6. In artikel 23 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De vermindering, vermeld in het eerste lid, wordt niet toegepast als voor een rechtgevend kind aanspraak kan worden gemaakt op uitkeringen van dezelfde aard krachtens statutaire regels die van toepassing zijn op de ambtenaren en andere personeelsleden van de Europese Unie, in geval van een beroepsactiviteit in loondienst of zelfstandigenactiviteit in België van een ouder van het kind of de echtgenoot van die ouder.".

Art. 7. In artikel 30, §1, 3°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden "uiterlijk vijftien kalenderdagen" vervangen door de zinsnede "tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen".

Art. 8. In artikel 34, §1, eerste lid, 3° van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden "uiterlijk vijftien kalenderdagen" vervangen door de zinsnede "tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen".

Art. 9. Aan artikel 45 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Met behoud van de toepassing van artikel 27, 30 en 34 heeft de rechthebbende leerling recht op het hoogste bedrag van de selectieve participatietoeslag overeenkomstig het gevolgde onderwijs als het gevolgde onderwijs in de loop van het schooljaar wijzigt.".

Art. 10. In artikel 57, §3, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° als het een niet-begeleide minderjarige is als vermeld in titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002, als er geen werkelijke opvoeder kan worden aangewezen conform artikel 59 van dit decreet.";

2° het tweede en derde lid worden opgeheven;

3° aan het bestaande vierde lid, dat het tweede lid wordt, wordt de zinsnede ", met behoud van toepassing van artikel 9, §1, van titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002." toegevoegd.

Art. 11. In artikel 66 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"Als de aanvraag van het startbedrag geboorte niet door beide begunstigden wordt ondertekend, kunnen de begunstigden in afwijking van artikel 65, §2,

tweede lid, gedurende drie maanden na de geboorte met een schriftelijk verzoek de uitbetalingsactor wijzigen.";

2° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De wijziging van uitbetalingsactor, vermeld in het tweede lid, gaat in vanaf het eerste kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin een ontvankelijk wijzigingsverzoek is ingediend.".

Art. 12. In artikel 68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "en het startbedrag adoptie" vervangen door de zinsnede ", het startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag";

2° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

§2/1. Als een rechtgevend kind materiële ondersteuning krijgt, wordt, in afwijking van paragraaf 1 en 2, vanaf 1 april 2022 een derde van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1, met uitzondering van het startbedrag geboorte, het startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag, uitbetaald aan de begunstigden.

In het eerste lid wordt verstaan onder een rechtgevend kind dat materiële ondersteuning krijgt:

1° een kind dat opvang in een opvangstructuur krijgt als vermeld in artikel 2, 10°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen;
2° een kind dat medische begeleiding krijgt, als vermeld in de voormelde wet;
3° een kind dat in een instelling is geplaatst door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid vermeld in het eerste lid.".

Art. 13. In artikel 76, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2," vervangen door de woorden "toelagen in het kader van het gezinsbeleid" en wordt de zinsnede ", worden de toelagen betaald met een circulaire cheque, volgens de regels die de Vlaamse Regering bepaalt" vervangen door de woorden "bepaalt de Vlaamse Regering met welk betaalmiddel de toelagen worden uitbetaald en volgens welke regels".

Art. 14. In artikel 95 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vijfde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Voor de selectieve participatietoeslagen, vermeld in boek 2, deel 2, begint de termijn van vijf jaar op 1 september van het schooljaar waarop de selectieve participatietoeslagen betrekking zouden hebben.";

2° tussen het vijfde en het zesde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Voor de kleutertoeslagen, vermeld in boek 2, deel 3, titel 2, begint de termijn van vijf jaar op:
1° de eerste dag van de maand na de derde verjaardag van de leerling voor de kleutertoeslag, vermeld in artikel 54;
2° de eerste dag van de maand na de vierde verjaardag van de leerling voor de kleutertoeslag, vermeld in artikel 55.".

Art. 15. In artikel 103 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden "of als hij het afbetalingsplan dat is overeengekomen" vervangen door de woorden "en als hij het afbetalingsplan dat in voorkomend geval is overeengekomen";

2° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden "bij dwangbevel" opgeheven;

3° in paragraaf 5 worden de woorden "het reservefonds" vervangen door de woorden "de toelagenreserve".

Art. 16. In artikel 150, 5°, a), van hetzelfde decreet worden de woorden "bij dwangbevel" opgeheven.

Art. 17. In artikel 163, 7°, a), van hetzelfde decreet worden de woorden "bij dwangbevel" opgeheven.

Art. 18. In artikel 169 van hetzelfde decreet worden de woorden "bij dwangbevel ingevorderd" vervangen door de zinsnede "na een herinnering om te betalen en nadat de beroepstermijn is verstreken, ingevorderd conform artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren".

Art. 19. Artikel 187 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 187. Als de uitbetalingsactor weigert de administratieve geldboete te betalen, wordt ze na een herinnering om te betalen en nadat de beroepstermijn is verstreken, ingevorderd conform artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren.".

Art. 20. Aan artikel 216 van hetzelfde decreet, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, worden een paragraaf 2 en een paragraaf 3 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§2. Paragraaf 1 is niet van toepassing als voor de rechtgevende kinderen in het gezin van een begunstigde door toepassing van paragraaf 1 het bedrag dat overeenstemt met het basisbedrag, vermeld in artikel 13, en de wezentoeslag, vermeld in artikel 15, voor de voormelde kinderen samen lager is dan het basisbedrag, vermeld in artikel 210, §1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, zoals ze zijn toegekend voor de voormelde kinderen in de maand voor de maand waarin de voormelde kinderen wees zijn geworden.

In geval van toepassing van het eerste lid geven de rechtgevende kinderen in het gezin van de begunstigde nadat de voormelde kinderen wees zijn geworden, samen recht op het bedrag dat overeenstemt met het basisbedrag, vermeld in artikel 210, §1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, zoals ze zijn toegekend voor de voormelde kinderen in de maand voor de maand waarin de voormelde kinderen wees zijn geworden.

§3. De rechtgevende kinderen, vermeld in paragraaf 2, geven wel recht op de gezinsbijslagen conform paragraaf 1 als een van de weeskinderen in kwestie niet langer recht geeft op gezinsbijslagen binnen het gezin van de begunstigde.".

Art. 21. In artikel 225, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "boek 2, deel 4, titel 2, hoofdstuk 3" vervangen door de zinsnede "artikel 68 en artikel 75 tot en met 78".

Art. 22. Artikel 226 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Art. 23. De Vlaamse Regering kan de verdelingsregels ten aanzien van de instellingen, zoals deze golden voor de inwerkingtreding van artikel 12 van dit decreet, tot uiterlijk 31 december 2024 verder toepassen op de instellingen die ze daarvoor aanwijst.

Art. 24. Artikel 2 treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Artikel 3, 4, 6, 10, 1° en 3°, en artikel 14 tot en met artikel 20 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2019.

Artikel 7 tot en met artikel 9 hebben uitwerking met ingang van 1 september 2021 voor de toekenning van selectieve participatietoeslagen vanaf het schooljaar 2021-2022.

Artikel 10, 2°, heeft uitwerking met ingang op 1 januari 2022.

Artikel 5, 4°, artikel 12 en artikel 21 tot en met artikel 23 treden in werking op 1 april 2022.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

WIJZIGING DECRETEN GROEIPAKKET

SERV
sterk door overleg

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad	24 januari 2022

Contactpersoon	Kristel Bogaerts	kbogaerts@serv.be

De heer Wouter BEKE

Vlaams minister van Welzijn, Gezin, Volksgezondheid en Armoedebestrijding

Koning Albert II laan 35

B-1000 Brussel

Wijziging Decreten Groeipakket

Mijnheer de minister

Op 17 december 2021 keurde de VR een voorontwerp van decreet goed tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018. De SERV wordt initieel niet om advies gevraagd.

Het Groeipakket is evenwel een belangrijk thema voor de sociale partners binnen de SERV. Daarom bezorgt de SERV u dit advies op eigen initiatief. De overlegfunctie van de SERV wordt bepaald in artikel 11 van het SERV-decreet 7 mei 2004. De SERV vraagt, verwijzend naar deze overlegfunctie, om bij nieuwe decreten of decreetswijzigingen met belangrijke sociaal-economische impact (zoals het Groeipakket) een expliciete adviesvraag aan de SERV te richten.

De voorgestelde aanpassingen komen voor de SERV globaal genomen op een positieve manier tegemoet aan een aantal knelpunten die gesignaleerd werden in de evaluatie van het Groeipakket die het Agentschap Opgroeien maakte in 2021 en de resolutie van Vlaams Parlement over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket.

Punctueel merkt de SERV bij de voorgestelde wijzigingen enkel het volgende op:

- Voor de wezen wordt voor een aantal gezinnen nu een oplossing uitgewerkt. Dat is goed, maar onvoldoende. De SERV vraagt om het basisuitgangspunt van het Groeipakket en de overgangsregeling waarbij het criterium van geboortedatum van het kind geldt als een fair principe op dit punt consequent toe te passen. De regels voor de wezen vermengen de principes uit de overgangs- en de nieuwe regels in het Groeipakket met elkaar, met name de dag van overlijden van de ouder voor wezentoeslag en de dag van geboorte van het kind voor de andere componenten van het Groeipakket.

- Los van de reden waarom de uitbetaling van het Groeipakket via circulaire cheques gebeurt (technisch dan wel sociaal), vraagt dit gegeven onze bijzondere aandacht. Het is voor alle gezinnen een belangrijke bekommernis om het Groeipakket zo snel als mogelijk uit te betalen. De huidige bijsturing (uitbreiding tot alle toelagen voorzien binnen het Groeipakket) is een eerste stap in de goede richting die daarin gezet wordt. In de mate dat de cheques vaker toegepast moeten worden bij gezinnen met een zekere kwetsbaarheid vraagt de SERV om in dialoog te treden met de doelgroep (o.a. via verenigingen waar armen het woord nemen, SAAMO, sociale diensten, Huis van het Kind, ondersteuners GBO en 1G1P, …) om voor de gezinnen zonder bankrekening te zoeken naar de meest optimale manier om het Groeipakket aan hen uit te betalen.

- De SERV vraagt aandacht voor de bekommernis van de Inspectie Financiën over de opvangkosten in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en de jongeren die verblijven in een voorziening van FEDASIL. Voor de kinderen waarvoor de Vlaamse gemeenschap het Groeipakket betaalt, moet de materiële ondersteuning betaald worden, los van het feit of zij verblijven in een gemeenschaps- dan wel een federale voorziening en los van de rechtstreekse of niet-rechtstreekse toegankelijkheid ervan. De middelen voor materiële ondersteuning moeten op gelijke wijze ten goede komen aan de kinderen en jongeren (zakgeld, kleding, …).

- Het werken met autonome financieringsstromen buiten het Groeipakket mag nooit gezien worden als een kostenbesparend element dat leidt tot een vermindering van de voorziene middelen voor het Groeipakket. De middelen van de autonome financieringsstromen moeten ten allen tijde volledig afgedekt zijn door middelen binnen het Groeipakket. Als een kind/jongere de voorziening verlaat en het volledige Groeipakket terug ontvangt, moeten deze uitgaven immers binnen het Groeipakket gedekt kunnen worden.

Een aantal punten uit de evaluatie en de resolutie blijven nog open staan omdat ze diepgaandere evaluatie en oplossingen vragen. De SERV informeert hier naar de verdere planning over hoe die nog aangepakt zullen worden. Daarnaast wil de raad ook wijzen op het belang van een blijvend proces van monitoring, evaluatie en waar nodig bijsturing, mét betrokkenheid van het middenveld. Die betrokkenheid heeft zowel betrekking op het signaleren van knelpunten als op het mee zoeken naar oplossingen.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

WIJZIGING VAN HET GROEIPAKKETDECREET

Vlaamse Raad WVG
Welzijn • Volksgezondheid • Gezin

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018
Adviesvrager	Wouter Beke - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
Ontvangst adviesvraag	22 december 2021
Decretale opdracht	adviesfunctie
Goedkeuring	Sectorale kamer Gezin en Jongerenwelzijn op 4 februari 2022

Contactpersoon	Annemie Nys	anys@serv.be

Advies

Op 17 december 2021 keurde de VR een voorontwerp van decreet goed tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018. Het voorontwerp bevat enerzijds een aantal technische wijzigingen die doorgaans een bestaande praktijk formaliseren. Anderzijds zijn er een aantal inhoudelijke wijzigingen met impact op kinderen en jongeren.

Over deze regelgeving ontving de Vlaamse Raad WVG (hierna: de raad) een adviesvraag van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, Wouter Beke. Deze adviesvraag is binnen de raad behandeld door de kamer Gezin en Jongerenwelzijn, die het voorliggende advies in consensus goedkeurde op 4 februari 2022.

Wijzigingen decreet

De Vlaamse administratie heeft van bij de start van het Groeipakket gecoördineerd anomalieën in de nieuwe Vlaamse regelgeving getraceerd (project 'borging van de regelgeving Groeipakket') en heeft in 2021 het Groeipakket grondig geëvalueerd. Met het voorliggende decreet wordt nu de volgende stap in dit traject gezet, en worden een aantal wijzigingen voorgesteld en een aantal beleidsaanbevelingen ter optimalisatie doorgevoerd.

De raad is tevreden met het voorbereidende traject dat werd gelopen voor dit ontwerpdecreet en beoordeelt de voorliggende aanpassingen veelal positief. Hij stelt vast dat met dit decreet een aantal knelpunten (zoals o.a. de omzetting naar interne leerlingen in MFCs, de toekenning van de sociale toeslagen o.b.v. geregistreerde overeenkomsten voor meerderjarige kinderen, …) worden opgelost. Voor een aantal aspecten had de raad deze regelgeving echter uitgebreider en fundamenteler gewijzigd willen gezien. Daarnaast worden er in de praktijk ook nog steeds problemen vastgesteld die in het voorliggende ontwerpdecreet geen oplossing vinden. De raad gaat er dan ook van uit dat het voorliggende decreet niet het eindpunt is, maar dat het Groeipakket continu gemonitord en geoptimaliseerd zal worden. Hij informeert graag naar de verdere planning over de opvolging die gegeven zal worden aan de punten °2, °3 en °4 van de resolutie 849 en naar het verdere proces van monitoring en evaluatie.

De raad geeft artikelsgewijs de volgende opmerkingen mee bij de voorliggende wijzigingen:

- Artikel 7 en Artikel 8

Uit de clausule dat de termijn tussen een uit- en inschrijving uitsluitend geldt in de loop van hetzelfde schooljaar, leidt de raad af dat een uitschrijving vóór de zomervakantie nooit voor problemen kan zorgen als de inschrijving in een andere school pas gebeurt na de zomervakantie. Hij vraagt om dit duidelijker op te nemen in het decreet of de memorie van toelichting.

De raad wijst er op dat 21 kalenderdagen in bepaalde situaties nog te kort zijn, bijvoorbeeld bij een verlengde kerst- of paasvakantie omwille van Covid-19 maatregelen. Zo duurde de afgelopen kerstvakantie 2021-2022 drie weken. De raad dringt aan om de termijn van 21 dagen te verlengen in dergelijke gevallen en deze uitzondering ook decretaal te verankeren.

- Artikel 12: *Kinderen met recht op materiële ondersteuning*

Teneinde een gelijke behandeling te voorzien voor alle jongeren/kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) regelt artikel 12 de uitbetaling van de gezinsbijslagen wanneer een rechtgevend kind materiële ondersteuning geniet en dus (deels) ten laste valt van de openbare overheid. Deze doelstelling – *om alle jongeren/kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid gelijk te behandelen* – onderschrijft de raad volledig. Het is voor de raad cruciaal dat deze gelijke behandeling voor deze jongeren/kinderen naast *dezelfde financiële middelen*, ook *dezelfde materiele ondersteuning* (zorg en ondersteuning) behelst.

De raad stelt vast dat de maatregelen in artikel 12 zullen leiden tot een minderuitgave vanuit het Groeipakket voor de kinderen en jongeren die opgevangen worden in de FEDASIL-instellingen en rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpvoorzieningen. De raad vraagt uitdrukkelijk dat de doelstelling – *om alle jongeren/kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid gelijk te behandelen* – gehandhaafd wordt en roept de bevoegde instanties op om in samenspraak tot oplossingen te komen die deze gelijke behandeling verzekeren.

- Artikel 12: *Pleegzorgtoeslag*

Kinderen hebben recht op een stabiele, veilige omgeving om op te groeien, maar ook op een duurzame band met hun biologische ouders. Het is voor de raad belangrijk dat in de driehoek “ouder–kind–pleegouder” een goed evenwicht wordt gezocht tussen de verschillende behoeften en belangen van de drie betrokkenen.

Bij de uittekening van het nieuwe Groeipakket werd ervoor gekozen om de pleegzorgtoeslag bij perspectiefbiedende pleegzorg per definitie toe te kennen aan het pleeggezin. Bij perspectiefzoekende pleegzorg wordt deze toeslag in de meeste gevallen uitgekeerd aan de biologische ouders. Het is voor de raad echter belangrijk dat in de beide gevallen van pleegzorg de omgang met de biologische ouders (waar nodig) ondersteund wordt. Hij vraagt dan ook initiatieven van de Vlaamse overheid om ook aan de biologische ouder een ondersteuning toe te kennen bij perspectiefbiedende pleegzorg die deze omgang ondersteunt.

- Artikel 13

De raad is tevreden dat er met artikel 13 meer mogelijkheden ontstaan om de toelagen in het kader van het gezinsbeleid op een tijdige en administratief eenvoudigere wijze uit te betalen. De raad dringt wel aan om bij de bepaling van het alternatief betaalmiddel rekening te houden met de doelgroep en vraagt om in samenspraak met hen te komen (o.a. via armoedeorganisaties, sociale diensten, Huis van het Kind,…) tot een waardig alternatief alvorens de circulaire cheque te vervangen.

- Artikel 20

Artikel 20 biedt een oplossing voor het probleem dat sommige gezinnen (met kinderen geboren voor 1/1/2019) door het overlijden van één van beide ouders minder kinderbijslag ontvangen. De raad vindt het goed dat deze gezinnen, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2019, hun oude kinderbijslag (basiskinderbijslag +leeftijdsbijslag) mogen behouden.

De raad pleit daarnaast ook voor een gelijke(re) behandeling van *alle kinderen en gezinnen die in deze kwetsbare situatie* belanden en roept de Vlaamse overheid op om oplossingen te zoeken voor de grote verschillen in financiële tegemoetkomingen die er momenteel bestaan voor (half)wezen en hun gezin.

- Artikel 24

Artikel 24 bepaalt op welke datum de andere artikels in voege treden. Voor een aantal artikels ontbreekt echter deze datum. Dat is het geval voor artikel 5 (1° t.e.m. 3°), artikel 11 en artikel 13. De raad verwacht dat ook deze rechtzettingen retroactief ingaan vanaf 1 januari 2019.

Technische opmerkingen

Tot slot geeft de raad de volgende technische opmerkingen mee met betrekking tot de memorie van toelichting:

- in de opsomming van de artikels die uitsluitend een technische wijziging inhouden (Mvt p. 2) zijn foutief artikels 3 en 5 opgenomen.
- in de puntsgewijze opsomming en bespreking van de artikels (Mvt p. 2-3) moet elk nummer van de besproken artikels verhoogd worden met 1: artikel 3 i.p.v. 2, artikel 5 i.p.v. 4, artikels 7 en 8 i.p.v. 6 en 7, artikel 9 i.p.v. 8 en artikel 20 i.p.v. 19.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 71.033/1
van 18 maart 2022

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018’

Op 14 februari 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 10 maart 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Lise VANDENHENDE, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 maart 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de gezinsbijslagregeling af te stemmen op de reeds toegepaste praktijk en enkele structurele problemen op te lossen.

Daartoe worden hoofdzakelijk een aantal wijzigingen doorgevoerd in het decreet van 27 april 2018 'tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid',[2] waaronder het gelijkschakelen van leerlingen die residentieel verblijven in een multifunctioneel centrum met interne leerlingen met het oog op een verhoogde toeslag (artikel 3), het decretaal verankeren dat een attest van immatriculatie niet gelijkgesteld wordt met een toegelaten of gemachtigd verblijf om een recht op gezinsbijslag te doen ontstaan (artikel 4), het aanpassen van de regeling inzake de samenloop van verschillende rechten op gezinsbijslagen (artikel 6), het aanpassen van de verdelingsregels ingeval een rechtgevend kind materiële ondersteuning krijgt (artikel 12) en het vaststellen van een vaste datum voor de verjaring van de rechtsvordering van participatietoeslagen (artikel 14).

Van de gelegenheid wordt ook gebruikgemaakt om het decreet van 30 april 2004 'tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie' aan te passen teneinde de taak van het ontvangen van de gezinsbijslagen en de toelagen met betrekking tot het gezinsbeleid te vervangen door het op zich nemen van de financiering van de materiële ondersteuning van kinderen die ten laste zijn van het agentschap Opgroeien regie (artikel 2).

Het aan te nemen voorontwerp van decreet voorziet voor meerdere bepalingen in een retroactieve inwerkingtreding en dit op verschillende tijdstippen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. De artikelen 3, 4, 6, 10, 1° en 3°, en 14 tot en met 20 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2019. De artikelen 7 tot en met 9 hebben uitwerking met ingang van 1 september 2021 voor de toekenning van selectieve participatietoeslagen vanaf het schooljaar 2021-2022. Artikel 10, 2°, heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2022.

[1] Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Luidens artikel 1/1 ervan wordt dit decreet aangehaald als het Groeipakketdecreet van 2018.

De niet-retroactiviteit van wetten en decreten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.[3]

Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.[4]

3.2. De stellers van het voorontwerp moeten voor elk van de voormelde bepalingen waaraan terugwerkende kracht wordt verleend nagaan of daadwerkelijk aan de voornoemde toelaatbaarheidsvoorwaarden is voldaan.

Voor de artikelen 4, 10, 2°, 14, 15, 2°, en 16 t.e.m. 19 valt uit de memorie van toelichting niet af te leiden dat de terugwerkende kracht van de betrokken bepalingen onontbeerlijk zou zijn voor het verwezenlijken van een doelstelling van algemeen belang. Indien voor de beoogde terugwerkende kracht geen deugdelijke verantwoording kan worden gegeven, die bij voorkeur in de memorie van toelichting wordt geïntegreerd, zal alsnog van de beoogde retroactiviteit moeten worden afgezien.

3.3. Artikel 8, § 1, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 luidt als volgt:

> "§ 1. Een kind geeft recht op gezinsbijslagen als het:
>
> 1° zijn woonplaats heeft in het Nederlandse taalgebied. Het kind van wie het bewijs niet geleverd wordt dat het de Belgische nationaliteit bezit, moet toegelaten of gemachtigd zijn om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;"

Artikel 4 van het voorontwerp voegt aan voormelde bepaling een zin toe op grond waarvan "voor de toepassing van dit decreet […] een attest van immatriculatie nooit aanleiding [kan] geven tot de voormelde toelating of machtiging".

---

[3] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2; GwH 19 juli 2018, nr. 100/2018, B.13.

[4] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3; GwH 26 april 2018, nr. 51/2018, B.13.1; GwH 4 februari 2021, nr. 19/2021, B.17.3; GwH 25 februari 2021, nr. 30/2021, B.13.1; GwH 3 juni 2021, nr. 82/2021, B.6; GwH 14 oktober 2021, nr. 142/2021, B.10.1.

In de memorie van toelichting wordt over deze bepaling onder meer het volgende opgemerkt:

> "Gelet op recente rechtspraak van het Hof van Cassatie (arrest van 8 april 2019) waarbij het Hof bevestigt dat het attest van immatriculatie een tijdelijke en precaire toelating is om in België te verblijven, dient duidelijker gepreciseerd te worden wat in het kader van de gezinsbijslagen wordt begrepen onder 'toegelaten of gemachtigd om in België te verblijven'. Om te vermijden dat er ten gevolge van dit arrest een recht zou kunnen worden geopend, wordt ervoor geopteerd om uitdrukkelijk in het decreet op te nemen dat een attest van immatriculatie nooit aanleiding geeft tot de toelating of machtiging zoals bedoeld in het decreet."

Daarbij wordt tevens opgemerkt dat de voorgenomen wijziging "een bevestiging [is] van de huidige praktijk". Artikel 4 van het voorontwerp heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2019.

Aldus lijken de stellers van het voorontwerp aan artikel 8, § 1, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 een welbepaalde uitlegging te willen geven, met ingang van de datum van inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018.

De ontworpen bepaling is echter formeel niet geredigeerd als een interpretatieve decreetsbepaling.[5] Bovendien is een interpretatieve bepaling slechts aanvaardbaar voor zover aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.[6]

Zo kan luidens artikel 133 van de Grondwet alleen het decreet een authentieke uitlegging van decreten geven. Een wetsbepaling is interpretatief wanneer ze aan een bepaling een betekenis geeft die de wetgever bij de aanneming ervan heeft willen geven en die zij redelijkerwijze kon krijgen.[7] Het is eigen aan een interpretatieve bepaling dat zij gevolg heeft op de datum van de inwerkingtreding van de geïnterpreteerde bepaling;[8] de waarborg van de niet-retroactiviteit van de wetten, waarvan slechts onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken,[9] kan evenwel niet worden omzeild door een wetsbepaling met terugwerkende kracht als een interpretatieve wetsbepaling voor te stellen.[10] Om die reden is het in voorkomend geval van belang om er zich van te verzekeren dat de voorgestelde regeling effectief een interpretatie of uitlegging uitmaakt van een

---

[5] Uit de memorie van toelichting valt evenmin de bedoeling af te leiden om een interpretatieve decreetsbepaling aan te nemen, laat staan dat daarvoor een verantwoording zou worden gegeven in het licht van de hiertoe vereiste voorwaarden.

[6] Omzendbrief VR 2019/4 'betreffende de Wetgevingstechniek', aanwijzingen 51, 4°, 150, 4° en 174.

[7] GwH 21 juni 2006, nr. 102/2006, B.5.2; GwH 1 september 2008, nr. 128/2008, B.8.1; GwH, 12 november 2009, nr. 180/2009, B.5; GwH 26 november 2009, nr. 192/2009, B.7; GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.4; GwH 12 juli 2012, nr. 90/2012, B.13.2; GwH 7 november 2013, nr. 150/2013, B.4; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5.

[8] GwH 12 november 2009, nr. 180/2009, B.5; GwH 12 juli 2012, nr. 90/2012, B.13.2; GwH 7 november 2013, nr. 150/2013, B.4; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5.

[9] Zie bv. GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.8; GwH 31 mei 2012, nr. 68/2012, B.13; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

[10] GwH 19 december 2002, nr. 189/2002, B.12.2; GwH 21 juni 2006, nr. 102/2006, B.5.2; GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.4; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5; GwH 1 juni 2017, nr. 68/2017, B.3.

al bestaande en toegepaste wetsbepaling en dat ermee inhoudelijk geen nieuwe rechtsregels worden toegevoegd aan het bestaande normenarsenaal.

Zo het effectief gaat om een interpretatieve wet ligt de verantwoording van het retroactieve effect ervan, dat inhoudt dat de geïnterpreteerde wet moet worden geacht steeds de draagwijdte te hebben gehad zoals omschreven in de interpretatieve wet,[11] in het interpretatieve karakter zelf van de betrokken wet.[12] Zo niet dient aan de voorwaarden te zijn voldaan op grond waarvan kan worden afgeweken van het beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten.[13] Interpretatieve wetten dienen immers niet te beantwoorden aan de gebruikelijke voorwaarden waaronder kan worden afgeweken van niet-retroactiviteit, onder voorbehoud evenwel van het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel en van de eerbied voor de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen zoals uitdrukkelijk bepaald in artikel 7 van het Gerechtelijk Wetboek.[14]

Een interpretatieve wet vindt haar bestaansreden in het opheffen van de rechtsonzekerheid die is ontstaan door het onzekere of het betwiste karakter van een wetsbepaling.[15] Derhalve is een interpretatieve bepaling alleen aanvaardbaar wanneer de tekst die de wetgever beoogt uit te leggen, onduidelijk is en voor een verschillende interpretatie in bijvoorbeeld de rechtspraak vatbaar.[16] De betekenis die de wetgever in de interpretatieve wet aan de betrokken wetsbepaling heeft gegeven, moet eraan door de rechter ook zonder tussenkomst van de wetgever kunnen worden gegeven.[17-18]

Nu de ontworpen bepaling zich niet aandient als een interpretatieve decreetsbepaling, maar als een wijzigingsbepaling waaraan retroactieve uitwerking wordt gegeven, dient te worden onderzocht of te dezen voldaan is aan de hogervermelde voorwaarden waaronder kan worden afgeweken van de waarborg van de niet-retroactiviteit van de wetten.

In zoverre de ontworpen bepaling de bedoeling heeft om een recht op gezinsbijslag uit te sluiten voor minderjarigen welke beroep moeten doen op een attest van immatriculatie om bewijs te leveren van een gemachtigd of toegelaten verblijf, terwijl dit – althans in de in het arrest

[11] GwH 19 december 2002, nr. 189/2002, B.12.1; GwH 21 juni 2006, nr. 102/2006, B.5.2; GwH 1 september 2008, nr. 128/2008, B.8.4; GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.4; GwH 11 mei 2017, nr. 54/2017, B.6.5.

[12] GwH 1 september 2008, nr. 128/2008, B.8.6; GwH 12 november 2009, nr. 180/2009, B.9; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5; GwH 1 juni 2017, nr. 68/2017, B.3.

[13] GwH 1 september 2008, nr. 128/2008, B.8.6; GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.7; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

[14] Zie in dat verband bv. P. POPELIER, noot onder GwH 7 december 2005, nr. 177/2005, *RW* 2005-06, 1251 e.v.

[15] Zie hierover o.m. W. VERRIJDT, "De interpretatieve wet: retroactiviteit en rechtszekerheid", *TBP* 2007, 259-280.

[16] Zie bv. adv.RvS 61.230/1 en 61.231/1 van 2 mei 2017 over een voorstel dat heeft geleid tot de wet van 11 oktober 2018 'tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 voor wat het zondagswerk betreft' (*Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-584/5).

[17] Cass. 17 januari 2008, F.07.0057.N; Cass. 7 april 2016, F.14.0097.N; Cass. 24 januari 2017, P.16.0893.N.

[18] Zie bv. adv.RvS 61.230/1 en 61.231/1 van 2 mei 2017 over een voorstel dat heeft geleid tot de wet van 11 oktober 2018 'tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 voor wat het zondagswerk betreft' (*Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-584/5); adv.RvS 61.750/3 van 1 augustus 2017 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 17 december 2017 'houdende diverse fiscale bepalingen II' (*Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 4-2764/1).

van het Hof van Cassatie van 8 april 2019 gegeven interpretatie – wel mogelijk was,[19] zou de ontworpen bepaling geacht kunnen worden het aantal personen welke recht hebben op kinderbijslag te verminderen en blijkt niet dat dergelijke retroactieve inwerkingtreding onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang. Bovendien blijkt niet dat er "uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang" voorhanden zijn die zouden verantwoorden dat wordt tussengekomen in hangende gedingen.

3.4. Artikel 10, 2°, van het voorontwerp heeft uitwerking vanaf 1 januari 2022. De memorie van toelichting verduidelijkt zelf evenwel:

> "Voorliggende wijziging, bepaald in punt 2°, vereist geen overgangsbepaling aangezien de dossiers waarbij het kind dat begunstigde was van zichzelf en een andere begunstigde heeft aangewezen op dezelfde wijze verder behandeld worden, met de aangewezen begunstigde."

Uit de memorie van toelichting blijkt aldus niet dat het de bedoeling is om aan artikel 10, 2°, van het voorontwerp terugwerkende kracht te verlenen, laat staan dat wordt aangetoond dat aan de voormelde voorwaarden is voldaan. Gelet hierop moet de datum van inwerkingtreding worden aangepast zodat die in de toekomst ligt.

3.5. Artikel 14 van het voorontwerp betreft het vaststellen van een vaste datum waarop de verjaringstermijn voor de selectieve participatietoeslag een aanvang neemt. Deze bepaling heeft volgens artikel 24 van het voorontwerp uitwerking vanaf 1 januari 2019. Uit de memorie van toelichting blijkt dat met deze bepaling meer rechtszekerheid wordt beoogd aangezien het voor betrokkenen vaak onduidelijk is om te weten wanneer er wordt beslist geen selectieve participatietoeslag toe te kennen nu niet elke beslissing wordt betekend.

Volgens het Grondwettelijk Hof moet een regel als retroactief worden gekwalificeerd "wanneer hij van toepassing is op feiten, handelingen en toestanden die definitief waren voltrokken op het ogenblik dat hij in werking is getreden."[20]

In dit geval is onduidelijk of de maatregel aan de gestelde voorwaarden beantwoordt. Hoewel het scheppen van rechtszekerheid in beginsel zou kunnen worden ingeroepen als een reden van algemeen belang die de terugwerkende kracht van de ontworpen bepaling kan verantwoorden en de betrokken verjaringstermijnen nog niet lijken te zijn verstreken, zal het met retroactief effect bepalen van een vaste datum als startdatum voor de verjaringstermijn voor een bepaalde categorie van personen afbreuk doen aan de door het huidige decreet gewekte verwachtingen die erin bestaan dat, bij gebrek aan betekening, de verjaringstermijn nog niet is beginnen lopen. De retroactiviteit zal tevens tot gevolg hebben dat de verjaringstermijn op het ogenblik van de inwerkingtreding van de bepaling in heel wat gevallen reeds halverwege is.

3.6. Artikel 15, 2°, en de artikelen 16 tot en met 19 van het voorontwerp wijzigen artikel 103, § 1, 150, 5°, a), 163, 7°, a), 169 en 187 van het Groeipakketdecreet van 2018. Deze

[19] Op te merken valt wel dat het arrest van het Hof van Cassatie van 8 april 2019 betrekking heeft op artikel 1, achtste lid, van de wet van 20 juli 1971 'tot instelling van de gewaarborgde gezinsbijslag' en dus niet op artikel 8, § 1, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 dat een gelijkluidende bepaling bevat.

[20] GwH 4 februari 2021, nr. 19/2021, B.19.

bepalingen hebben betrekking op de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen en de invordering van bestuurlijke geldboeten ten aanzien van burgers en van uitbetalingsactoren. Ook al deze bepalingen hebben overeenkomstig artikel 24 van het voorontwerp uitwerking op 1 januari 2019.

Op heden is dergelijke terugvordering en invordering overeenkomstig voormelde bepalingen van het Groeipakketdecreet enkel mogelijk bij dwangbevel.

In de memorie van toelichting wordt er, ter verantwoording voor de terugwerkende kracht, op gewezen dat de Vlaamse Belastingdienst, naast de betekening van het dwangbevel ook de mogelijkheid heeft om andere invorderingsmogelijkheden toe te passen zoals bijvoorbeeld vereenvoudigd derdenbeslag,[21] en dat het nooit de bedoeling is geweest om de mogelijkheden voor de Vlaamse Belastingdienst te beperken tot invordering bij dwangbevel.

Aangezien het echter blijkt te gaan om procedurele voorschriften, rijst de vraag of deze zich wel lenen voor een retroactieve toepassing.

3.7. Uit artikel 24 van het voorontwerp vloeit voort dat de artikelen 5, 4°, 12 en 21 tot en met 23 in werking treden op 1 april 2022. Gelet op de datum waarop dit advies wordt gegeven, lijkt het waarschijnlijk dat de ontworpen bepalingen met terugwerkende kracht in werking zullen treden.

Ook voor deze bepalingen blijkt niet dat het de bedoeling is om aan het voorontwerp terugwerkende kracht te verlenen, laat staan dat wordt aangetoond dat aan de voormelde voorwaarden is voldaan. Gelet hierop moet, indien het te nemen voorontwerp niet voor 1 april 2022 wordt bekendgemaakt, de datum van inwerkingtreding worden aangepast zodat die in de toekomst ligt.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 3

4. Artikel 3 van het voorontwerp voegt aan artikel 3, § 1, 21°, een punt e) toe dat luidt als volgt:

> "e) de leerling die gedurende het schooljaar in kwestie minstens 149 dagen residentieel verblijft in een multifunctioneel centrum als vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap".

[21] Zie artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 'houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energieheffing en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds', waarbij artikel 2*bis* werd ingevoegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 1995 'betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren', zodat de Vlaamse Belastingdienst met ingang van 25 juni 2018 ook een vereenvoudigd derdenbeslag kan leggen voor niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 wordt een multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap afgekort als MFC en als volgt gedefinieerd in artikel 1, 6°, van dit besluit: "MFC: een multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap als vermeld in artikel 2 van dit besluit".

Artikel 2 van het besluit van 26 februari 2016 luidt als volgt:

> "Het agentschap kan binnen de grenzen van de kredieten die daarvoor ingeschreven zijn op de begroting, multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap erkennen en subsidiëren."

Hierover ondervraagd, bevestigde de gemachtigde dat de ontworpen bepaling doelt op MFC's die erkend worden door het Agentschap voor Personen met een Handicap.

Het verdient aanbeveling om in de ontworpen bepaling zelf tot uitdrukking te brengen dat het gaat om een erkend multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap. Dit geldt des te meer daar het verwijzen naar teksten van lager hiërarchisch niveau af te raden is, omdat dit problemen kan doen ontstaan bij wijziging van die lagere teksten.[22]

Artikel 4

5. Overeenkomstig artikel 8, § 1, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 geeft een kind recht op gezinsbijslagen als het "zijn woonplaats heeft in het Nederlandse taalgebied. Het kind van wie het bewijs niet geleverd wordt dat het de Belgische nationaliteit bezit, moet toegelaten of gemachtigd zijn om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen; (…)".

De verdere voorwaarden inzake het recht op gezinsbijslagen voor een kind dat de Belgische nationaliteit niet bezit, worden gepreciseerd in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 'tot vaststelling van de diverse hoedanigheden van het rechtgevend kind en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoeslagen'.

Ter uitvoering van artikel 2, vierde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018, bepaalt artikel 2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 'houdende de nadere regels over de diverse hoedanigheden van het rechtgevende kind en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoeslagen' in welke situaties het kind geacht wordt te voldoen aan de voorwaarde van toegelaten of gemachtigd verblijf.

[22] Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt bovendien dat in een aan de formele wetgeving voorbehouden aangelegenheid een verwijzing (zonder clichering) naar een "lagere" rechtsnorm impliceert dat die norm in die zin dient te worden geïnterpreteerd dat wordt verwezen naar de "lagere" norm zoals hij van toepassing was op de datum van de totstandkoming van de "hogere" norm (Zie GwH 1 september 2008, nr. 126/2008, B.6; GwH 20 november 2008, nr. 159/2008, B.4.2)

Dit artikel luidt:

"In uitvoering van artikel 2, vierde lid, van het besluit van 5 oktober 2018 wordt het kind in de volgende situaties geacht te voldoen aan de voorwaarde van toegelaten of gemachtigd verblijf:

1° het kind dat het slachtoffer is van mensenhandel- of smokkel, geattesteerd door een door de federale overheid erkend centrum dat gespecialiseerd is in het onthaal van slachtoffers van mensenhandel of op het grondgebied verblijvend door middel van een attest van immatriculatie;

2° een niet-begeleide minderjarige die op het grondgebied verblijft door middel van een attest van immatriculatie;

3° voor het kind dat niet toegelaten of gemachtigd is in België te verblijven of er zich te vestigen, waarvan één van de ouders Belg is of toegelaten of gemachtigd is in België te verblijven of er zich te vestigen.

EU-onderdanen en de onderdanen van Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland die toegelaten of gemachtigd zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, worden beschouwd dat te zijn vanaf de dag van de aanvraag tot inschrijving of de verklaring van inschrijving."

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt opgemerkt dat buiten deze gevallen een attest van immatriculatie in het kader van gezinsbijslagen niet wordt aanvaard als bewijs om te voldoen aan de voorwaarde van toegelaten of gemachtigd verblijf op het grondgebied in de zin van voormeld artikel 8, § 1, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De ontworpen wijziging voert in artikel 8, § 1, eerste lid, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018 een bepaling in op grond waarvan een attest van immatriculatie geen aanleiding kan geven tot de vereiste toelating of machtiging om een recht op gezinsbijslag te doen ontstaan.

In de memorie van toelichting wordt over deze bepaling onder meer het volgende opgemerkt:

"Gelet op recente rechtspraak van het Hof van Cassatie (arrest van 8 april 2019) waarbij het Hof bevestigt dat het attest van immatriculatie een tijdelijke en precaire toelating is om in België te verblijven, dient duidelijker gepreciseerd te worden wat in het kader van de gezinsbijslagen wordt begrepen onder 'toegelaten of gemachtigd om in België te verblijven'. Om te vermijden dat er ten gevolge van dit arrest een recht zou kunnen worden geopend, wordt ervoor geopteerd om uitdrukkelijk in het decreet op te nemen dat een attest van immatriculatie nooit aanleiding geeft tot de toelating of machtiging zoals bedoeld in het decreet."

Aldus beogen de stellers van het voorontwerp te vermijden dat, ook buiten de gevallen opgesomd in artikel 2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019, een attest van immatriculatie een recht op gezinsbijslag zou kunnen doen ontstaan. De ontworpen wijziging beoogt evenwel, zoals bevestigd door de gemachtigde, geen afbreuk te doen aan de mogelijkheid om af te wijken van de voorwaarden uit artikel 8, § 1, eerste lid, 1°, van het Groeipakketdecreet

van 2018 overeenkomstig artikel 8, § 1, vierde lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 en artikel 2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019.[23]

De ontworpen regeling geeft, naast de hiervoor reeds aangehaalde opmerking wat de retroactieve inwerkingtreding ervan betreft, aanleiding tot de volgende opmerkingen.

6. Vooreerst is de formulering waarbij op algemene wijze wordt gesteld dat voor de toepassing van het decreet een attest van immatriculatie "nooit aanleiding kan geven tot de voormelde toelating of machtiging" onduidelijk.

In het licht van de bedoeling van de stellers van het voorontwerp en om verwarring te vermijden aangezien de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 8, § 1, vierde lid, van het Groeipakketdecreet algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, kan bepalen, verdient het aanbeveling om voormelde bepaling te herformuleren. De bepaling zou kunnen luiden als volgt: "Voor de toepassing van dit decreet vormt het attest van immatriculatie geen toelating of machtiging in de zin van deze bepaling."

7.1. Voor het geval dat het attest van immatriculatie wordt toegekend in het kader van een verzoek om internationale bescherming, moet gewezen worden op hetgeen de afdeling Wetgeving eerder in advies 67.060/1 van 9 april 2000[24] opmerkte:

> "5. De artikelen 23 en 24 van het Internationaal verdrag van 28 juli 1951 'betreffende de status van vluchtelingen', gesloten te Genève (hierna: Vluchtelingenverdrag) bepalen het volgende:
>
> 'Art. 23. Ondersteuning van overheidswege:
>
> De Verdragsluitende Staten zullen de regelmatig op hun grondgebied verblijvende vluchtelingen, wat de ondersteuning en bijstand van overheidswege te voorziening in het levensonderhoud betreft, op dezelfde wijze als hun onderdanen behandelen.
>
> Art. 24. Arbeidswetgeving en sociale zekerheid:
>
> 1. De Verdragsluitende Staten zullen de regelmatig op hun grondgebied verblijvende vluchtelingen op dezelfde wijze behandelen als de onderdanen, wat de volgende aangelegenheden betreft:

[23] Dit komt erop neer dat een attest van immatriculatie wel nog wordt gelijkgesteld aan een toegelaten of gemachtigd verblijf om een recht op gezinsbijslag te doen ontstaan als het gaat om een kind dat het slachtoffer is van mensenhandel- of smokkel of in geval van een niet-begeleide minderjarige.
Zie in dit verband evenwel ook het ontwerp van ministerieel besluit 'tot wijziging van artikel 2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 houdende de nadere regels over de diverse hoedanigheden van het rechtgevende kind en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoeslagen, wat betreft de gelijkstelling met de voorwaarde van toegelaten of gemachtigd verblijf', dat er onder meer toe strekt de verwijzing naar het attest van immatriculatie te schrappen en te vervangen door de vereiste dat het kind recht heeft om voorlopig op het grondgebied te verblijven in afwachting van de definitieve beslissing over de verblijfsaanvraag en dit vanaf 1 april 2022 (adviesaanvraag 71.083/1).

[24] Adv.RvS 67.060/1 van 9 april 2000 een ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2020 'tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 tot vaststelling van de diverse hoedanigheden van het rechtgevend kind en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoeslagen, wat betreft de datum van het ontstaan van het recht op gezinsbijslagen voor het kind dat vluchteling is', opmerkingen 5-10.

a) Voor zover deze aangelegenheden zijn geregeld bij de wet of door voorschriften dan wel onderworpen zijn aan overheidstoezicht: beloning, met inbegrip van gezinsuitkeringen welke daarvan deel uitmaken, werktijden, overwerk, betaald verlof, beperking van huisarbeid, minimum leeftijd voor arbeid in loondienst, leerlingenstelsel en vakopleiding, arbeid van vrouwen en jeugdige personen, en aanspraken uit collectieve arbeidsovereenkomsten;

b) Sociale zekerheid (wettelijke voorschriften betreffende arbeidsongevallen, beroepsziekten, moederschap, ziekte, invaliditeit, ouderdom, overlijden, werkloosheid, gezinslasten en elk ander risico dat, overeenkomstig de nationale wetgeving, valt onder een stelsel van sociale zekerheid), behoudens:

i) Passende regelingen voor de handhaving van verkregen rechten en van rechten welker verkrijging een aanvang heeft genomen;

ii) Bijzondere, door de nationale wetgeving van het land van verblijf voorgeschreven regelingen betreffende uitkeringen of gedeeltelijke uitkeringen, geheel betaalbaar uit openbare geldmiddelen, alsmede uitkeringen, gedaan aan hen die niet voldoen aan de voor de toekenning van een normale uitkering gestelde voorwaarden inzake bijdragen.

(…)'

Steunend op artikel 78 van het Verdrag 'betreffende de werking van de Europese Unie' (VWEU)[25] hebben de bepalingen van het Vluchtelingenverdrag een neerslag gevonden in richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 'inzake normen voor erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming'. De beoordeling in het licht van deze richtlijn leidt niet tot een andere conclusie dan de beoordeling die hierna in het licht van de artikelen 23 en 24 van het Vluchtelingenverdrag wordt gemaakt.

6. Artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet bepaalt:

'Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid:

(...)

6° het recht op gezinsbijslagen'.

7. De regel uit de artikelen 23 en 24 van het Vluchtelingenverdrag die inhoudt dat de erkende vluchtelingen 'op dezelfde wijze' als de Belgische onderdanen recht op sociale bijstand en sociale zekerheid genieten, sluit niet elk verschil in behandeling uit. Zo'n verschil in behandeling moet echter voldoen aan de algemene vereisten van het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod, en mag, om aan de artikelen 23 en 24 niet

[25] *Voetnoot 4 van het aangehaalde advies:* Artikel 78, eerste lid, VWEU bepaalt dat de Unie een gemeenschappelijk beleid ontwikkelt "inzake asiel, subsidiaire bescherming en tijdelijke bescherming, teneinde iedere onderdaan van een derde land die internationale bescherming behoeft, een passende status te verlenen en de naleving van het beginsel van non-refoulement te garanderen" en dat dit "in overeenstemming [moet] zijn met het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 en het Protocol van 31 januari 1967 betreffende de status van vluchtelingen alsmede met de andere toepasselijke verdragen".

elke betekenis te ontnemen, niet gesteund zijn op het enkele feit dat de betrokken gerechtigde een erkende vluchteling is.[26]

Uit het Vluchtelingenverdrag volgt aldus, zonder te moeten nagaan of de gezinsbijslagen thans onder artikel 23 dan wel 24 van het verdrag ressorteren, dat de erkende vluchtelingen op gelijke wijze als Belgische onderdanen de rechten inzake gezinsbijslagen genieten.[27]

8.1. De artikelen 23 en 24 van het Vluchtelingenverdrag kennen het recht om op gelijke wijze te worden behandeld toe aan de rechtmatig op het grondgebied verblijvende vluchtelingen. Als zodanig blijkt uit de tekst van deze bepalingen niet of deze gelijke behandeling ook geldt ten aanzien van de personen die de erkenning als vluchteling hebben aangevraagd (de zogenaamde kandidaat-vluchtelingen of asielzoekers).

De rechtspraak van het Hof van Cassatie bevestigt dat uit de Conventie voortvloeit[28] dat de latere erkenning als vluchteling *declaratoir* is, m.a.w. dat na erkenning er wordt van uitgegaan dat de erkende vluchteling de status van erkende vluchteling bezat vanaf het ogenblik waarop hij die status aanvroeg.

De omstandigheid dat de erkenning als vluchteling declaratoir is, heeft echter niet tot gevolg dat, vóórdat die erkenning wordt verkregen, degene die enkel een aanvraag heeft gedaan de volledige rechten kan uitoefenen die aan de erkende vluchtelingen door de wet zijn gegeven.[29] Het Hof van Cassatie bevestigt daarentegen dat de gelijkschakeling slechts geldt "voor de persoon die krachtens de toepasselijke wetgeving de hoedanigheid van vluchteling bezit en als zodanig erkend is".[30]

8.2. Het feit dat de kandidaat-vluchteling in de periode dat zijn aanvraag wordt behandeld geen aanspraak kan maken op de gelijke behandeling bedoeld in de artikelen 23 en 24 van het Vluchtelingenverdrag, beantwoordt op zich evenwel niet de vraag of de kandidaat-vluchteling op het ogenblik dat hij erkend wordt als vluchteling, met terugwerkende kracht zijn aanspraak op gelijkschakeling kan laten gelden voor de periode van zijn asielprocedure.

Gelet op het declaratoire karakter van de erkenning tot vluchteling, moet de vluchteling met terugwerkende kracht geacht worden te hebben voldaan aan de voorwaarde van regelmatig op het grondgebied verblijvende vluchteling. In de periode tussen de asielaanvraag en de erkenning als vluchteling, heeft de erkende vluchteling bijgevolg, met terugwerkende kracht, recht op een gelijke behandeling in de zin van de artikelen 23 en 24 van het Vluchtelingenverdrag.

---

[26] *Voetnoot 5 van het aangehaalde advies:* Adv.RvS nr. 58.402/1 van 8 december 2015 over een voorstel van wet tot wijziging van de wet van 26 mei 2002 wat betreft de spreiding van erkende vluchtelingen, *Parl.St.* Kamer, 2014-15, nr. 54-1361/2.

[27] *Voetnoot 6 van het aangehaalde advies:* Zie bv. "In zoverre de wet aan gerechtigden die geen Belg zijn, voor het genot van een bepaalde bijstand een verplichting oplegt die ze niet aan Belgen oplegt, kan ze geen gevolg hebben ten aanzien van vluchtelingen", Cass. 16 april 1984, *Arr.Cass.*, 1983-84, 1093.

[28] *Voetnoot 7 van het aangehaalde advies:* Cass., 13 mei 1996, Abalisa / R.K.W., *Arr.Cass.* 1996, 446; *T.Vreemd.* 1996, 339, noot D. VANHEULE.

[29] *Voetnoot 8 van het aangehaalde advies:* Cass., 13 mei 1996.

[30] *Voetnoot 9 van het aangehaalde advies:* Cass., 13 mei 1996 en Cass. AR S.95.0043.N, 25 september 1995 (R.V.A. / Malik) *www.cass.be*; *Arr.Cass.* 1995, 819; *R.Cass.* 1996, 131, noot J. PUT.; *Rev.dr.étr.* 1996, 34, noot G. DE MOFFARTS; *T.Vreemd.* 1995, 263, noot G. DE MOFFARTS.

9. Krachtens artikel 6 van de wet van 12 januari 2007 'betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen'[31] heeft elke asielzoeker recht op materiële hulp vanaf het ogenblik van het doen van zijn asielaanvraag, en is dit recht van kracht gedurende de hele asielprocedure.

Het recht op materiële hulp, bepaald in deze wet, geeft aldus vorm aan het recht van elke asielzoeker op opvang, die hem in staat moet stellen om een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid (artikel 3 van de wet van 12 januari 2007).

Deze materiële hulp houdt in dat de asielzoeker recht heeft op een opvangplaats in een collectief of individueel opvangcentrum (art. 16-22), op medische begeleiding (art. 23-29), psychologische begeleiding (art. 30), maatschappelijke begeleiding (art. 31-32), juridische hulp (art. 33), een dagvergoeding (art. 34) en opleiding (art. 35).

10. Met verwijzing naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof[32] bevestigt de toelichting bij de bijzondere wet van 6 januari 2014 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming' dat "de toekenning van gezinsbijslagen [ertoe strekt] bij te dragen in de kosten van onderhoud en opvoeding van de kinderen. Ze biedt een gedeeltelijke compensatie voor de toegenomen lasten die door het gezin worden gedragen wanneer het zich uitbreidt".

7.2. Er moet worden nagegaan of het niet toekennen van een recht op gezinsbijslagen voor een kind dat op het grondgebied verblijft op basis van een attest van immatriculatie afbreuk doet aan de gelijke behandeling waarop het kind of zijn ouders recht hebben wanneer ze als vluchteling worden erkend.

Zoals vermeld in het hiervoor aangehaalde advies sluit dit recht op gelijke behandeling ten aanzien van de sociale bijstand en de sociale zekerheid niet elk verschil in behandeling uit. Zo'n verschil in behandeling moet echter voldoen aan de algemene vereisten van het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod.

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.[33]

Voor zover de ondersteuning die de kandidaat-vluchteling ontvangt in de periode van het onderzoek van zijn asielaanvraag, *de iure* en *de facto* voldoende rekening houdt met "de kosten van onderhoud en opvoeding" van kinderen, kan worden aangenomen dat de asielzoekers

[31] *Voetnoot 10 van het aangehaalde advies:* Deze wet vormt de (gedeeltelijke) omzetting van richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 'tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming'.

[32] *Voetnoot 11 van het aangehaalde advies:* GwH 6 april 2011, nr. 53/2011, B.3. Zie ook GwH 23 oktober 2001, nr. 29/2001, B.3 en GwH 10 maart 2016, nr. 40/2016, B.4.3.

[33] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3.

in die periode een gelijkwaardige bescherming en ondersteuning genieten in het dragen van de lasten van onderhoud en opvoeding. Dat die ondersteuning een andere vorm aanneemt dan de gezinsbijslagen wordt op proportionele wijze verantwoord door de onzekerheid die bestaat over het statuut van het betrokken kind en van de betrokken ouders.

Voor zover de kandidaat-vluchteling aldus een gelijkwaardige ondersteuning ontvangt, kan uit de artikelen 23 en 24 van het Vluchtelingenverdrag niet de verplichting worden afgeleid om bovenop de reeds toegekende ondersteuning, gezinsbijslagen toe te kennen.

Zoals reeds werd opgemerkt in voormeld advies, ontbreekt het de Raad van State, afdeling Wetgeving, aan de feitelijke gegevens om te kunnen inschatten of de verleende ondersteuning ook effectief als gelijkwaardig kan worden beschouwd.

Daarnaast kan worden opgemerkt dat in de regelgeving van de gezinsbijslagen in het Waalse Gewest een gelijkaardige regeling is opgenomen, waaruit impliciet volgt dat ook andere bevoegde regelgevers van oordeel waren dat de gelijke behandeling van de kandidaat-vluchtelingen voldoende gewaarborgd is door de ondersteuning op grond van de wet van 12 januari 2007 'betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen'.[34]

8. Artikel 23 van de Grondwet bevat inzake het recht op gezinsbijslagen een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.[35]

Die verplichting kan echter niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de nadere regels van de gezinsbijslagen. Zij verbiedt hem om maatregelen aan te nemen die, zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet, gewaarborgde recht, maar zij ontzegt hem niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.

Het inschrijven van het recht op gezinsbijslagen in artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet, is bedoeld om te verhinderen dat een eventuele aanzienlijke vermindering van het recht op gezinsbijslag zou kunnen worden verantwoord door een verwijzing naar een compensatie door andere maatregelen op het vlak van sociale zekerheid of inkomensbeleid, "behalve als die

[34] Zie artikel 4 van het decreet van 8 februari 2018 van het Waalse Gewest 'betreffende het beheer en de betaling van de gezinsbijslagen' dat luidt als volgt:
"Onverminderd de internationale overeenkomsten die in het Franse taalgebied vigerend zijn, opent een recht op gezinsbijslagen, het kind:
1° dat zijn wettelijke woonplaats heeft op het grondgebied van het Franse taalgebied of dat werkelijk in het Franse taalgebied verblijft, waarbij hij/zij geen wettelijke woonplaats heeft en,
2° van Belgische nationaliteit is of dat houder is van een verblijfstitel in België, of van wie de ouders staatloos zijn.
Het attest van immatriculatie vormt in geen geval een verblijfstitel in de zin van dit decreet. (…)"

[35] GwH 4 juni 2020, nr. 81/2020, B.30.1-B.30.3; GwH 12 november 2020, nr. 144/2020, B.26; GwH 17 december 2020, nr. 162/2020, B.26.

maatregelen specifiek gericht zijn op de last die de kosten van onderhoud en opvoeding van de kinderen inhouden voor de gezinnen" (*Parl.St.* Senaat 2012-13, nr.5-2240/1, 2).[36-37]

Onderzocht dient dan ook te worden of de ontworpen bepaling moet worden beschouwd als een aanzienlijke achteruitgang met betrekking tot het recht op kinderbijslag, en indien dat het geval is, of daarvoor een reden voorhanden is die verband houdt met het algemeen belang.[38]

In het licht van voormeld arrest van het Hof van Cassatie van 8 april 2019, zou kunnen worden aangenomen dat de ontworpen bepaling voor kinderen die in het Rijk verblijven op basis van een attest van immatriculatie, het recht op gezinsbijslag ontneemt en aldus een aanzienlijke vermindering vormt van het in artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet, gewaarborgde recht.[39]

De bedoeling van de stellers van het voorontwerp om "te vermijden dat er ten gevolge van dit arrest een recht zou kunnen worden geopend" wordt ook uitdrukkelijk in de memorie van toelichting bevestigd.

Daarbij rijst de vraag of bij de beoordeling van de aanzienlijke achteruitgang een wijziging van de juridische situatie ingevolge de rechtspraak van het Hof van Cassatie, waarnaar in de memorie van toelichting wordt verwezen, in aanmerking kan worden genomen.

Uit het voorgaande volgt in elk geval dat het louter verwijzen naar "de huidige praktijk"[40] geenszins als reden van algemeen belang kan worden ingeroepen voor het invoeren van een maatregel die een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau teweegbrengt. Aangezien evenmin een loutere verwijzing in de memorie van toelichting naar een arrest van het Hof van Cassatie als zodanig kan worden beschouwd, moet worden vastgesteld dat er thans in het geheel geen redenen van algemeen belang worden aangevoerd. Het staat dan ook aan de stellers van het voorontwerp om een redelijke verantwoording, in het licht van het algemeen belang te

[36] GwH 5 december 2019, nr. 198/2019, B.19.2-B.19.3. In dezelfde zin reeds adv.RvS 62.258/1 van 8 december 2017, over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 27 april 2018 'tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid', *Parl.St*. Vl.Parl. 2017-18, nr. 1450/1, opmerkingen 17.1 en 17.2. Zie ook toelichting bij het voorstel tot herziening van artikel 23 van de Grondwet om het recht op kinderbijslag te waarborgen, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2240/1, 2.

[37] Zo wordt in de parlementaire bespreking beweerd dat een drastische vermindering van de gezinsbijslag gecompenseerd door een aanbod van gratis kinderopvang (*Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2232/5, 124 en 125), de omzetting van het bedrag van de gezinsbijslag in diensten zoals kinderopvang (Zie *Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3201/4, 20) of in natura (bv. verstrekken van gratis pampers of kleren) (*Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2232/5, 124), het verzwaren van het gewicht van de geboortepremie (*Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2232/5, 125), het loonafhankelijk maken van de gezinsbijslag (verklaring van de bevoegde staatssecretaris, *Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2232/5, 120 en *Parl.St*. Kamer 2013-14, nr. 53-3201/4, 52) en een wijziging van de huidige differentiatie van het bedrag per kind volgens de rang (verklaring van de bevoegde staatssecretaris, *Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2232/5, 120), aanvaardbaar zijn.

[38] Een interpretatief decreet kan geen (aanzienlijke) achteruitgang van het bestaand beschermingsniveau inhouden van het recht op kinderbijslag aangezien dergelijk decreet niet de draagwijdte wijzigt van het decreet dat het interpreteert (GwH 25 juni 2020, nr. 99/2020, B.9-B.10; DE MEYST, D., SMET, S., THEUNIS, J., VLEUGELS, E., VRANCKEN, M., 'Toetsing aan grondrechten door het Grondwettelijk Hof – Overzicht van rechtspraak 2020', *TBP 2022,* afl. 3, (143) 177-178.

[39] *Cfr.* GwH 23 januari 2019, nr. 6/2019, B.8 en GwH 12 maart 2020, nr. 41/2020, B.8.

[40] Waaruit begrepen lijkt te moeten worden dat in deze gevallen in de praktijk geen kinderbijslag wordt uitbetaald.

verschaffen, voor de genomen maatregel in het licht van de verschillende gevallen waarin een attest van immatriculatie wordt uitgereikt. Indien geen dergelijke verantwoording kan worden verschaft, dient de ontworpen bepaling uit het voorontwerp te worden weggelaten.

Artikel 5

9. Artikel 5, 3°, van het voorontwerp vervangt artikel 18, vijfde lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 door de volgende bepaling:

> "Als de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind niet is bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank, wordt ervan uitgegaan dat de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders. De al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het meerderjarige kind kan worden bepaald op grond van een overeenkomst, waarin de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind uitdrukkelijk wordt bepaald, en die is geregistreerd conform artikel 1 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten."

Uit de memorie van toelichting blijkt de bedoeling van de stellers van het voorontwerp om (enkel) voor meerderjarige kinderen in de bijkomende mogelijkheid te voorzien om de verblijfsregeling aan te tonen aan de hand van een geregistreerde onderlinge overeenkomst, gesloten tussen de ouders.

De ontworpen regeling zelf is echter onduidelijk. Zo verdient het aanbeveling om deze bijkomende mogelijkheid, die enkel geldt voor meerderjarige kinderen, onder te brengen in een afzonderlijk lid. Bovendien blijkt uit de ontworpen regeling niet of, bij gebrek aan dergelijke geregistreerde onderlinge overeenkomst, er eveneens van uitgegaan wordt dat de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders. Indien dit de bedoeling is van de stellers van het voorontwerp, dient de ontworpen regeling op dit punt te worden aangevuld.

Artikel 12

10.1. Punt 2° van artikel 12 van het voorontwerp voorziet in de toevoeging van een nieuwe paragraaf 2/1 in artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 die met toepassing vanaf 1 april 2022 een nieuwe regeling invoert ingeval een rechtgevend kind materiële ondersteuning krijgt.

10.2. De verhouding van deze nieuwe paragraaf tot de bestaande paragrafen 1 en 2 is onduidelijk.

Hierover ondervraagd, antwoordde de gemachtigde:

> "Vanaf de voorziene datum van inwerkingtreding, 1 april 2022, is de nieuwe paragraaf 2/1 van toepassing voor kinderen die materiële ondersteuning krijgen. Hieronder vallen ook de kinderen die in een instelling geplaatste zijn door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid (zie punt 3 van het tweede lid van de nieuwe paragraaf 2/1).
>
> Er is voor geopteerd om de oorspronkelijke tekst in §1 te behouden omdat er nog een overgangsperiode is voorzien (zie artikel 23 van het ontwerp van decreet) wat betreft de verdelingsregels zoals die op §1 en §2 van toepassing waren."

Het verdient in elk geval aanbeveling om dit in de memorie van toelichting nader te verduidelijken. Nog duidelijker is evenwel om enkel de nieuwe paragraaf 2/1 te behouden en artikel 23 van het voorontwerp te herformuleren in het licht van voormelde doelstelling.

Tot slot rijst de vraag of ook de verwijzing naar de "instelling" in artikel 68, § 3, van het Groeipakketdecreet van 2018 niet beter wordt geschrapt, omdat zij niet langer als een "belanghebbende" kan worden beschouwd.

10.3. Het ontworpen artikel 68, § 2/1, eerste lid, bepaalt dat als een rechtgevend kind materiële ondersteuning krijgt vanaf 1 april 2022 een derde van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1, met uitzondering van het startbedrag geboorte, het startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag, wordt uitbetaald aan de begunstigden.

Luidens de memorie van toelichting ontvangt een niet-begeleide minderjarige vreemdeling op heden ofwel het volledige Groeipakket (3/3) ofwel een derde, respectievelijk naargelang hij in een federaal opvangcentrum en een voorziening/instelling van rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ) verblijft ofwel geplaatst is in een voorziening/instelling van niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ), en strekt de ontworpen bepaling ertoe "een gelijke behandeling te voorzien voor alle kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid)", hetgeen uitvoerig wordt verantwoord.[41] Hoewel de afdeling Wetgeving ter zake

[41] "Sinds 1 januari 2019 hebben de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) die een attest van immatriculatie hebben, recht op het Groeipakket. Dit is ongeacht of ze in een opvang verblijven of niet.
Momenteel ontvangt een NBMV ofwel 3/3 van het Groeipakket ofwel een derde, respectievelijk naargelang ze in een federaal opvangcentrum en RTJ verblijven ofwel geplaatst zijn in een voorziening/instelling van niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ).
Dit verschil is te wijten aan een bepaling uit het decreet Groeipakket, die van toepassing is op 'plaatsingen' (nl. niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp), en niet op de plaatsen van het opvangcentrum:
'Art. 68, § 1. Als een rechtgevend kind door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling wordt geplaatst, wordt de uitbetaling van de gezinsbijslagen, met uitzondering van het startbedrag geboorte en het startbedrag adoptie, verdeeld tussen de instelling en de begunstigden.'
De verdeelsleutel van twee derde naar de instelling en een derde naar de begunstigde wordt bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018 'houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid', in artikel 8.
Dit heeft dus tot gevolg dat kinderen die ten laste zijn van de overheid (zoals in opvangcentrum), maar niet geplaatst via de intersectorale toegangspoort, wel het volledige Groeipakket (3/3) krijgen. Voor deze kinderen draagt de overheid nochtans ook de opvoedingskosten.
Deze situatie creëert spanning binnen de leefgroepen en (financiële) ongelijkheid en vergroot de kans dat jongeren een meer aangepaste omkadering weigeren (en dus geen overstap maken naar NRTJ) op basis van louter financiële argumenten.
Aangezien kinderen en jongeren die verblijven in een instelling of opvangstructuur ten laste zijn van de overheid, is het aangewezen deze kinderen en jongeren dezelfde ondersteuning te bieden, zodat ze steeds kunnen ingaan op de meest gepaste omkadering. Dit is in het belang van het kind.
Daarnaast draagt de overheid hun opvoedingskosten zolang het kind daar verblijft, waardoor het beschermingsniveau van deze kinderen en jongeren niet daalt. Bovendien realiseren we zo een gelijke behandeling van alle kinderen die ten laste zijn van een openbare overheid (op voorwaarde dat ze voldoen aan de woonplaatsvereiste en recht hebben op het Groeipakket).
Vanuit het belang van het kind (nl. dat ze ingaan op de beste omkadering, los van financiële argumenten) en recht van het kind op het Groeipakket, is het belangrijk om voor alle kinderen ten laste van de openbare overheid dezelfde ondersteuning te bieden vanuit het Groeipakket. Voorliggend voorstel van decreet zorgt ervoor dat kinderen die materiële ondersteuningen krijgen en die dus ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) een derde van hun recht op gezinsbijslagen blijven ontvangen, zoals kinderen die nu al geplaatst zijn in een instelling. In de toelichting bij artikel vier wordt verder verduidelijkt wat dient te worden verstaan onder 'materiële ondersteuning krijgen'.
Eénmaal het kind of de jongere geen materiële ondersteuning meer geniet, ontvangt de begunstigde opnieuw het volledige bedrag van de gezinsbijslagen.

niet beschikt over alle relevante feitelijke gegevens, lijkt met deze verantwoording te kunnen worden ingestemd.

Wat het in artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet, vervatte recht op gezinsbijslag betreft, lijkt die aanzienlijke achteruitgang, bestaande uit de reductie van het bedrag tot een derde ervan, verantwoord door een reden van algemeen belang,[42] namelijk het beëindigen van het verschil in behandeling tussen kinderen met recht op materiële ondersteuning.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Marnix VAN DAMME

Concreet voorziet punt 2° van artikel 12 voorliggend decreet in de toevoeging van een nieuwe paragraaf 2/1.
Ten einde een gelijke behandeling te voorzien voor alle kinderen die ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) regelt deze nieuwe paragraaf de uitbetaling van de gezinsbijslagen wanneer een rechtgevend kind materiële ondersteuning geniet en dus (deels) ten laste valt van de openbare overheid. Deze uitbetaling dient te worden toegepast vanaf 1 april 2022. Onder gezinsbijslagen dienen de gezinsbijslagen, bedoeld in deel 1 van Boek 2, van het Groeipakketdecreet van 2018 met uitzondering van het startbedrag geboorte, startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag, te worden verstaan.
Artikel 68, §2/1, zorgt ervoor dat kinderen die materiële ondersteuningen krijgen en die dus ten laste zijn van de openbare overheid (ongeacht welke overheid) een derde van hun recht op gezinsbijslagen blijven ontvangen, zoals kinderen die nu al geplaatst zijn in NRTJ. Het twee derde van hun recht zit vervat in de materiële ondersteuning die de kinderen van de overheid krijgen."

[42] Vgl. GwH 31 augustus 2020, nr. 113/2020, B.37.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie

Art. 2. In artikel 5, §1, tweede lid, van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, ingevoegd bij het decreet van 1 maart 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden tussen de zinsnede "artikel 4, §2," en de woorden "op zich nemen" de woorden "van dit decreet" ingevoegd;

2 in punt 2° worden de woorden "de gezinsbijslagen en toelagen met betrekking tot het gezinsbeleid ontvangen" vervangen door de zinsnede "de financiële lasten van de kinderen die materiële ondersteuning krijgen als vermeld in artikel 68, §2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018, en die ten laste zijn van het agentschap, op zich nemen".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Art. 3. In artikel 3 van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2019 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, 21°, wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"e) de leerling die gedurende het schooljaar in kwestie minstens 149 dagen residentieel verblijft in een door de Vlaamse overheid erkend multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap;";

2° in paragraaf 2 worden de woorden "of rechtspersoon" vervangen door het woord "persoon".

Art. 4. Artikel 8, §1, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet, wordt uitgelegd als volgt door toevoeging van de volgende zin:

"Voor de toepassing van dit decreet vormt een attest van immatriculatie geen toelating of machtiging in de zin van deze bepaling.".

Art. 5. In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 22 maart 2019 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt de zinsnede ", bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank," opgeheven;

2° in het vierde lid wordt de zinsnede ", zoals bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank," opgeheven;

3° in het vijfde lid worden de woorden "en wordt het bedrag van de toeslag gehalveerd toegekend in elk gezin" opgeheven;

4° een zesde lid, zevende en achtste lid worden toegevoegd:

"Voor de huisvesting van het meerderjarige rechtgevend kind wordt uitgegaan van de woonplaats van het kind.

In afwijking van het zesde lid blijft de vastgestelde huisvesting overeenkomstig het vijfde lid die geldt op het moment dat het kind meerderjarig wordt, gelden.

In afwijking van het zesde en zevende lid kan de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het meerderjarige rechtgevend kind worden bepaald op grond van een overeenkomst, waarin de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind uitdrukkelijk wordt bepaald, en die is geregistreerd conform artikel 1 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.";

5° in het zevende lid, dat het tiende lid wordt, worden de woorden "is geplaatst door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling" vervangen door de zinsnede "materiële ondersteuning krijgt als vermeld in artikel 68, §2/1".

Art. 6. In artikel 23 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De vermindering, vermeld in het eerste lid, wordt niet toegepast als voor een rechtgevend kind aanspraak kan worden gemaakt op uitkeringen van dezelfde aard krachtens statutaire regels die van toepassing zijn op de ambtenaren en andere personeelsleden van de Europese Unie, in geval van een beroepsactiviteit in loondienst of zelfstandigenactiviteit in België van een ouder van het kind of de echtgenoot van die ouder.".

Art. 7. In artikel 30, §1, 3°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden "uiterlijk vijftien kalenderdagen" vervangen door de zinsnede "tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen".

Art. 8. In artikel 34, §1, eerste lid, 3°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de woorden "uiterlijk vijftien kalenderdagen" vervangen door de zinsnede "tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen".

Art. 9. Aan artikel 45 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Met behoud van de toepassing van artikel 27, 30 en 34 heeft de rechthebbende leerling recht op het hoogste bedrag van de selectieve participatietoeslag overeenkomstig het gevolgde onderwijs als het gevolgde onderwijs in de loop van het schooljaar wijzigt.".

Art. 10. In artikel 57, §3, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° als het een niet-begeleide minderjarige is als vermeld in titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002, als er geen werkelijke opvoeder kan worden aangewezen conform artikel 59 van dit decreet.";

2° het tweede en derde lid worden opgeheven;

3° aan het bestaande vierde lid, dat het tweede lid wordt, wordt de zinsnede ", met behoud van toepassing van artikel 9, §1, van titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002" toegevoegd.

Art. 11. In artikel 66 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"Als de aanvraag van het startbedrag geboorte niet door beide begunstigden wordt ondertekend, kunnen de begunstigden in afwijking van artikel 65, §2, tweede lid, gedurende drie maanden na de geboorte met een schriftelijk verzoek de uitbetalingsactor wijzigen.";

2° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De wijziging van uitbetalingsactor, vermeld in het tweede lid, gaat in vanaf het eerste kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin een ontvankelijk wijzigingsverzoek is ingediend.".

Art. 12. In artikel 68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "en het startbedrag adoptie" vervangen door de zinsnede ", het startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag";

2° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

§2/1. Als een rechtgevend kind materiële ondersteuning krijgt, wordt, in afwijking van paragraaf 1 en 2, vanaf 1 juli 2022 een derde van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1, met uitzondering van het startbedrag geboorte, het startbedrag adoptie en de pleegzorgtoeslag, uitbetaald aan de begunstigden.

In het eerste lid wordt verstaan onder een rechtgevend kind dat materiële ondersteuning krijgt:
1° een kind dat opvang in een opvangstructuur krijgt als vermeld in artikel 2, 10°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen;
2° een kind dat medische begeleiding krijgt als vermeld in de voormelde wet;
3° een kind dat in een instelling is geplaatst door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid vermeld in het eerste lid.".

Art. 13. In artikel 76, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2," vervangen door de woorden "toelagen in het kader van het gezinsbeleid" en wordt de zinsnede ", worden de toelagen betaald met een circulaire cheque, volgens de regels die de Vlaamse Regering bepaalt" vervangen door de woorden "bepaalt de Vlaamse Regering met welk betaalmiddel de toelagen worden uitbetaald en volgens welke regels".

Art. 14. In artikel 95 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vijfde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Voor de selectieve participatietoeslagen, vermeld in boek 2, deel 2, begint de termijn van vijf jaar op 1 september van het schooljaar waarop de selectieve participatietoeslagen betrekking zouden hebben.";

2° tussen het vijfde en het zesde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Voor de kleutertoeslagen, vermeld in boek 2, deel 3, titel 2, begint de termijn van vijf jaar op:
1° de eerste dag van de maand na de derde verjaardag van de leerling voor de kleutertoeslag, vermeld in artikel 54;
2° de eerste dag van de maand na de vierde verjaardag van de leerling voor de kleutertoeslag, vermeld in artikel 55.".

Art. 15. In artikel 103 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden "of als hij het afbetalingsplan dat is overeengekomen" vervangen door de woorden "en als hij het afbetalingsplan dat in voorkomend geval is overeengekomen";

2° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden "bij dwangbevel" opgeheven;

3° in paragraaf 5 worden de woorden "het reservefonds" vervangen door de woorden "de toelagenreserve".

Art. 16. In artikel 150, 5°, a), van hetzelfde decreet worden de woorden "bij dwangbevel" opgeheven.

Art. 17. In artikel 163, 7°, a), van hetzelfde decreet worden de woorden "bij dwangbevel" opgeheven.

Art. 18. In artikel 169 van hetzelfde decreet worden de woorden "bij dwangbevel ingevorderd" vervangen door de zinsnede "na een herinnering om te betalen en nadat de beroepstermijn is verstreken, ingevorderd conform artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren".

Art. 19. Artikel 187 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 187. Als de uitbetalingsactor weigert de administratieve geldboete te betalen, wordt ze na een herinnering om te betalen en nadat de beroepstermijn is verstreken, ingevorderd conform artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren.".

Art. 20. Aan artikel 216 van hetzelfde decreet, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, worden een paragraaf 2 en een paragraaf 3 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§2. Paragraaf 1 is niet van toepassing als voor de rechtgevende kinderen in het gezin van een begunstigde door toepassing van paragraaf 1 het bedrag dat overeenstemt met het basisbedrag, vermeld in artikel 13, en de wezentoeslag, vermeld in artikel 15, voor de voormelde kinderen samen lager is dan het basisbedrag, vermeld in artikel 210, §1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, zoals ze zijn toegekend voor de voormelde kinderen in de maand voor de maand waarin de voormelde kinderen wees zijn geworden.

In geval van toepassing van het eerste lid geven de rechtgevende kinderen in het gezin van de begunstigde nadat de voormelde kinderen wees zijn geworden, samen recht op het bedrag dat overeenstemt met het basisbedrag, vermeld in artikel 210, §1, en de leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 212 en 213, zoals ze zijn toegekend voor de voormelde kinderen in de maand voor de maand waarin de voormelde kinderen wees zijn geworden.

§3. De rechtgevende kinderen, vermeld in paragraaf 2, geven wel recht op de gezinsbijslagen conform paragraaf 1 als een van de weeskinderen in kwestie niet langer recht geeft op gezinsbijslagen binnen het gezin van de begunstigde.".

Art. 21. In artikel 225, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "boek 2, deel 4, titel 2, hoofdstuk 3" vervangen door de zinsnede "artikel 68 en artikel 75 tot en met 78".

Art. 22. Artikel 226 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Art. 23. De Vlaamse Regering kan de verdelingsregels ten aanzien van de instellingen, zoals deze golden voor de inwerkingtreding van artikel 12 van dit decreet, tot uiterlijk 31 december 2024 verder toepassen op de instellingen die ze daarvoor aanwijst.

Art. 24. Artikel 2 treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Artikel 3, 2°, 6, 10, 1° en 3°, 14, 2°, en 15 tot en met 20 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2019.

Artikel 3, 1°, en 14, 1°, hebben uitwerking met ingang van 1 september 2019.

Artikel 7 tot en met 9 hebben uitwerking met ingang van 1 september 2021 voor de toekenning van selectieve participatietoeslagen vanaf het schooljaar 2021-2022.

Artikel 10, 2°, heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2022.

Artikel 5, 5°, 12 en 21 tot en met 23 treden in werking op 1 juli 2022.

Brussel, 1 april 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE